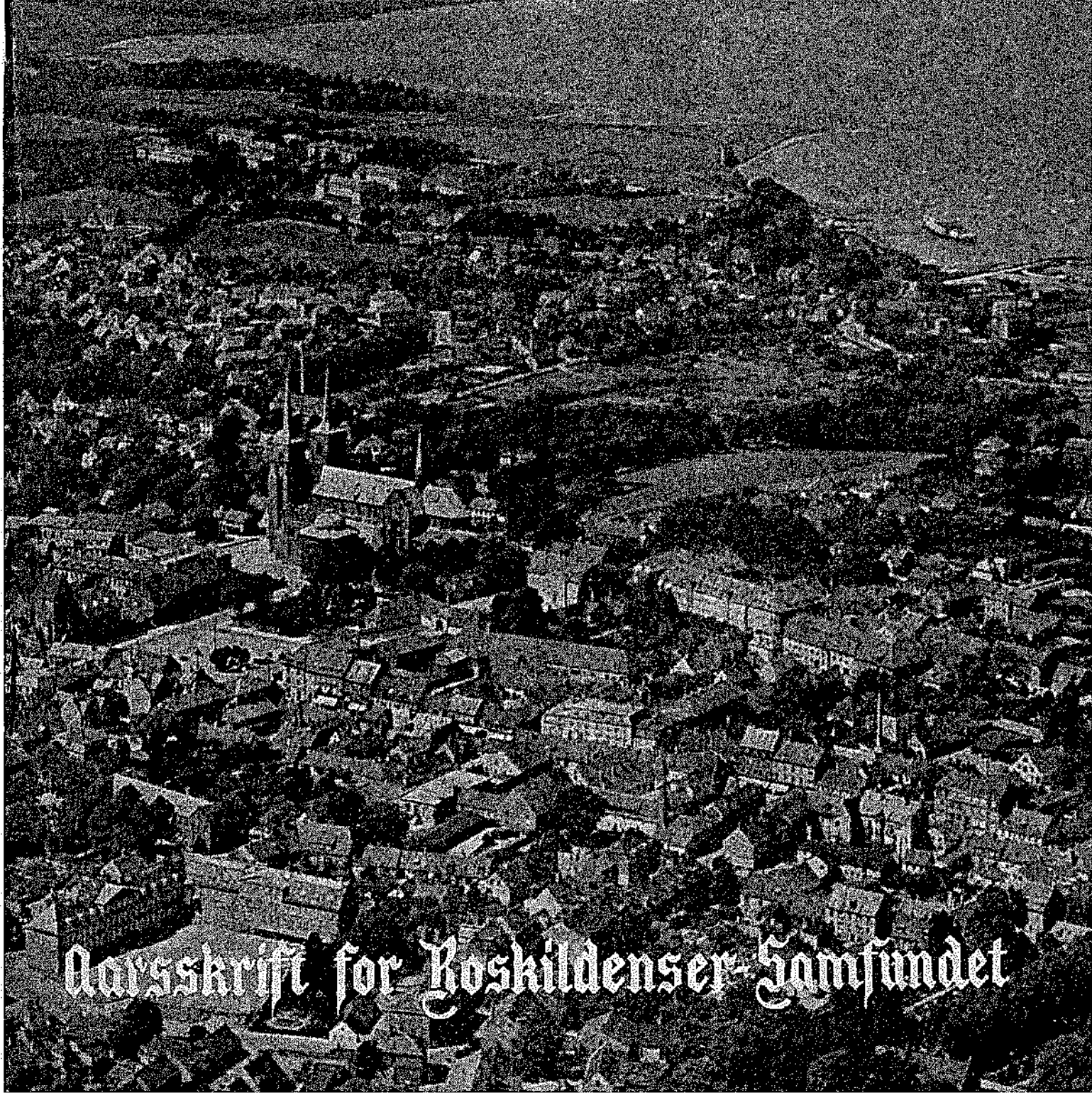

1947

Rosars Kilde

Aarskrift for Roskildenser Samfundet

ROARS KILDE

AARSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

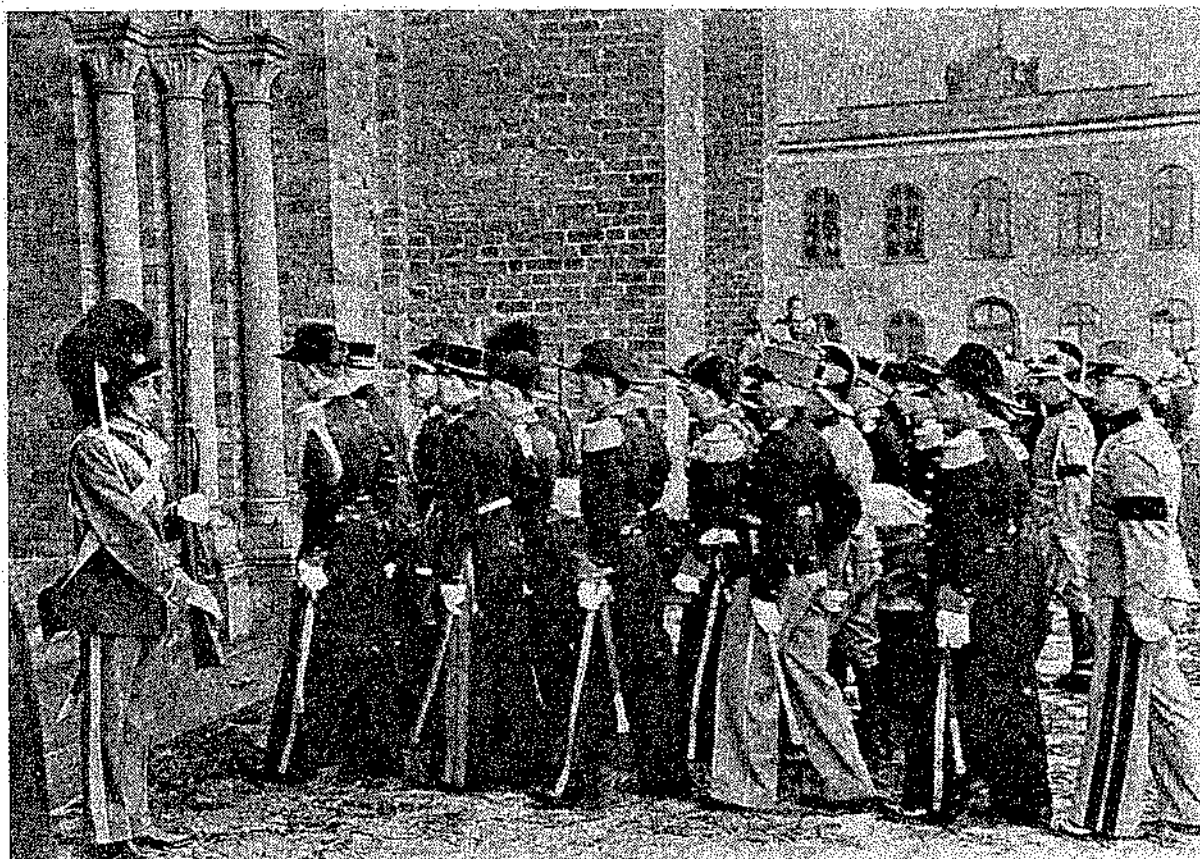
NR. 29

*

OKTOBER

*

1947

CHRISTIAN X

KONGE AF DANMARK 1912 – 1947

*Flagene med Smeld i Blæsten,
Klokkerne med Malmets Klang,
Byens tætte, tavse Skarer
hilste ham for sidste Gang,
ham, som vi har hilst og hyldet
i vor Skæbnes Nat-og-Dag,
som skal leve nu i Danmark
i vort Mindes Sarkofag.*

Kai Hoffmann.

LENSGREVE AHLEFELDT LAURVIG

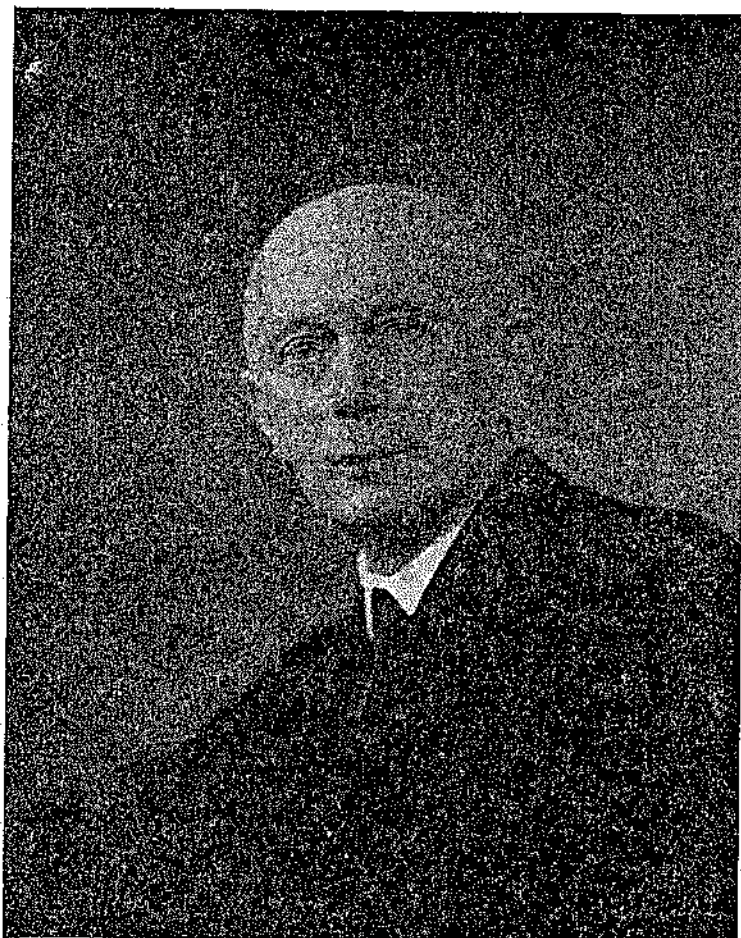
Af Roskildenser-Samfundets nye Formand, Direktør *H. W. Sprechler*.

Roskildenser-Samfundet har mistet sin anden Formand, og Tabet er stort — ja, som jeg udtalte ved Rusgildet, uerstatteligt. Grev Ahlefeldt var med i den Kreds af ældre Roskildensere, hos hvem Kærligheden til den gamle Skole brændte saa stærkt, at den drev dem sammen i et fælles Ønske om at gøre en Indsats for at værne om de Følelser af Hengivenhed, som fandtes i mange Roskildenseres Hjerte og for at ildne til Sammenhold om Minder og Traditioner fra vor gamle Skole og den By, som har huset den i henved 1000 Aar. Han blev dermed Medstifter af vort Samfund og blev straks fra Starten dets Næstformand.

Ahlefeldt kastede hele sin dybe Interesse ind for Sagen. Han skrev sine Artikler i snart sagt hvert af »Roars Kilde«s Hæfter, hvori han levendegjorde Personligheder, og naturligvis i første Række Skolens Rektorer og Lærere, for os. Han gav ved de fleste af vore Sammenkomster sit vægtige Bidrag ved sine lange og smukke Sange, som jeg tror, vi vil glæde os over i Fremtiden at kunne tage frem, og ved sine springende og aandfulde Taler, særligt til de unge. Aldrig blev han træt af at vise dem, hvad der syntes ham at være ret, og hvad mere var, han vidnede for os om, at hele hans Livssyn hvilede forankret i Troen paa Kristus. Hans Ord har sikkert fænget i mangt et Sind, baaret som de var af Overbevisning, Aandsadel, spillende Vid og omfattende Kundskab.

Hans Kærlighed til Roskilde og vort Samfund gjorde ham til Donator i stor Stil. Aldrig vil vi glemme hans storladne Rundhaandethed, naar han stiftede sine Legater, og naar han flot indbød os alle Aar efter Aar til Samfundets Rusgilder. — Kun godt et Aar var han vor Formand, men hans Gerning blandt os blev øvet igennem alle Aarene fra vort Samfunds første Dage — og blev øvet helt ud. — Vor Formand er gaaet bort, en Adelsmand i Tanke og Færd, paa en Gang kølig og kærlig, tilbageholdende og elskelig, og Roskildenser med Liv og Sjæl. Ahlefeldts Billede staar klart i vort Sind, og hans Minde vil aldrig visne blandt os.

H. W. Sprechler.

Lensgreve F. Ahlefeldt Laurvig.

ERINDRER DE — ?

Forfatteren, Teaterinspektør Holger Rørdam, der har siddet i Roskildenser-Samfundets Bestyrelse sammen med Lensgreve Ahlefeldt Laurvig fra Foreningens Stiftelse i 1916, giver i nedenstaaende Artikel en Karakteristik af vor afdøde Formands særprægede Personlighed.

Lensgreve Ahlefeldt var en saa særpræget og interessant Personlighed, at det simpelt hen var en Oplevelse at lære ham at kende. Han var ikke af dem, man »gik ind i med Træsko« — tvært imod. Fra de første Gange, jeg traf sammen med ham — ved Bestyrelsesmøder og Generalforsamlinger i Roskilde — har jeg bevaret et stærkt Indtryk af, at han aandeligt talt bevægede sig i en anden Sfære end vi andre, og at det var meget svært at komme i Kontakt med ham. Han vilde ganske vist gerne samtale, og helst paa Tomandshaand. Men Samtalerne blev som Regel Enetaler. Lensgreven fortalte eller udviklede sine Idéer, og den anden Part maatte nøjes med at give de fornødne Stikord til hans Monologer. Selv naar han direkte opfordrede til Modsigelse, og det gjorde han ofte, fik man nærmest det Indtryk, at han overhovedet ikke hørte ens spagfærdige Indvendinger. I alt Fald fortsatte han uanfægtet sin Tankegang, der ofte var ret springende og svær at følge — men med Stædighed fastholdt de Emner og Idéer, der særligt optog ham, og som han kunde blive ved at vende tilbage til — tværs gennem al anden Konversation.

Jeg var den Gang tilbøjelig til at tilskrive hans mærkelige Væsen et vist Adels-hovmod, — der jo slet ikke var uforklarligt. Han var den sidste Bærer af Titlen Lensgreve Ahlefeldt Laurvig, og der er ingen Tvivl om, at han aandeligt talt havde sine Rødder i Lenstiden. At han faktisk følte sig som Kongens umiddelbare Vasal, ikke undergivet almindelig borgerlig Jurisdiktion, men med Hals- og Haandsret over — og personligt Ansvar for — sine »vornede«, det viser jo blandt andet den Proces, han paa egne og Standsfællers Vegne førte i Anledning af Loven om Lens og Stamhuses Ophævelse. At han tabte Sagen ved Højesteret, overbeviste ham aldeles ikke om, at hans Standpunkt ikke var det rigtige. Men det var jo ikke blot en fin Stamtavle, han havde at opvise. Mellem hans Aner var en Række betydelige Personligheder, højt begavede og kultiverede Mænd, der ikke blot havde spillet en fremtrædende Rolle i hjemlig Politik og hjemligt Aandsliv — men ogsaa havde været i Stand til at hævde sig mellem Samtidens internationale Storheder. Den Interesse, han altid har vist disse tidligere Bærere af Navnet og Titlen, røber jo tydeligt, hvor højt han vurderede sin aandelige Slægtsarv. Og desuden tilskrev jeg hans Vanskelighed ved at omgaas almindelige Mennesker paa lige Fod den aandelige Ensomhed, han utvivlsomt levede i. Det er jo ofte de fødte Aristokraters Ulykke, at de føler Afstanden mellem sig selv og andre saa stærkt — maaske ikke mindst, fordi vi andre ogsaa føler den og ikke kan lade være med at vise det. Tænk blot, hvilket Handicap for Fortrolighed det er at skulle tiltulere den, men taler med: »Hr. Lensgreve!«

Noget rigtigt var der sikkert i disse Betragtninger; men efterhaanden opdagede jeg, at Lensgreven i Virkeligheden var mindre hovmodig end genert. Det kostede ham en Viljesanspændelse at optræde naturligt overfor sine Medmennesker, ja, det har sikkert krævet en langvarig og maalbevidst Selvopdragelse at naa saa vidt, som han var, i denne Retning. Jeg husker, at han en Gang efter en Middag paa »Prinsen«, hvor han havde optraadt som Rustaler, kom hen til mig og udtrykte sin Beundring for den elegante og sikre Form, hvori Russernes Repræsentant, Kaj Scheel Jensen, havde besvaret hans Tale. — Saadan en Tale kunde jeg sandelig ikke have holdt i hans Alder! erklærede han imponeret. Jeg præsenterede Kaj for Ahlefeldt, der underholdt sig længe og interesseret med ham. Ogsaa senere har han ofte givet Udtryk for sin Kærlighed til og Beundring for Nutidens Ungdom, som han paa mange Punkter fandt var Ungdommen fra hans egen Tid aandeligt overlegen.

For øvrigt var det jo netop som Taler, at Ahlefeldt udfoldede sig friest. Jeg tænker her ikke i første Række paa hans Rustaler, der altid var originale af Indhold og fængslende af Form, — men som vist ofte gik hien over Hovederne paa de unge, som de var rettet til, og ogsaa undertiden forekom os andre temmelig vidtløftige. Nej, jeg tænker først og fremmest paa de uofficielle, improviserede Taler, han holdt ved Bestyrelsesfrokosterne — først i det Johannsenske Hjem i Maglekildestræde, senere hos Werners i Bondetinget I. Her gik han ofte ud fra en eller anden Barndoms- eller Ungdomsoplevelse, som han gengav i blændende anekdotisk Form, (jeg husker tydeligt min Borddame Kate Nors' Begejstring over hans Fortælling om den lille langelandske Pige, der forklarede, at naar Gud havde forbudt Adam og Eva at røre Æblerne paa Kundskabens Træ, saa var det, fordi de skulde gemmes, til de to unge Grever fra Tranekjær kom hjem paa Efteraarsferie), og til disse Erindringer knyttede han saa sine Betragtninger — for ofte at ende med en overraskende Pointe. Akademiske i Formen, spækkede med klassiske Citater var ogsaa disse Taler — men langt mere personligt farvede, charmerende ved deres Vid, fængslende ved de Følelser, de gav Udtryk for.

Det var egentlig først, da vi begyndte at korrespondere, at Ahlefeldt og jeg rigtig fandt hinanden. Naar han udtrykte sig skriftligt, blev han tilsyneladende alle Hemninger kvit, kunde udtale sig meget aabenhjertigt og ofte være ligefrem hjertelig — noget,

for de væsentlige Til
De middele af den, af jeg,
for lange og bør, skal af
holde alle udgifter med
Festen for Transkription
dager, således og samtidig
ekstra kommer gratis
med; dette Løfte gjælder
absolutis og kan da jeg

En Prove paa Lensgreve Ahlefeldts-Laurvigs karakteristiske Haandskrift. Vor afdøde Formand lover her at han, saa længe han lever, skal afholde alle Udgifter ved Rusgilderne, et Løfte, der kostede ham mange Tusinde Kroner aarsligt. Festen i 1946 alene omkring 14000 Kr., Penge han med Glæde betalte.

der ellers laa hans Væsen fjernt. I de Aar, da jeg redigerede »Roars Kilde« og samtidig sad i forskellige Udvalg indenfor Bestyrelsen sammen med Ahlefeldt, udvekslede vi jævnligt lange Breve. Jeg opdagede, at han kunde lide mig, og vi kom efterhaanden hinanden nærmere, end jeg fra Begyndelsen af havde anset for muligt. Hans Breve var naturligvis altid »med egen Haand«. Saadan noget som Stenografer og Skrivemaskiner eksisterede ikke i hans Bevidsthed, ligesom han overhovedet ikke nedlod sig til at tale i en Telefon. Ringede man til ham, var det hans Tjener, der tog Telefonen, lod, hvad man havde paa Hjerte, gaa videre til Lensgreven, og overbragte en hans Svar. Men han foretrak absolut, at man skrev. Hans Breve var ikke altid lige lette at tyde. Jeg kan ikke dy mig for at bringe en Skriftprøve i Facsimile, der sikkert vil være en Lækkerbidsken for Grafologer. Naar man ser paa hans store, lidt udflydende og meget uregelmæssige Skrift, kunde man godt tro, han havde brugt en Gaasefjers-Pen.

Det var absolut ikke alle Bestyrelsens Medlemmer, Ahlefeldt kom lige godt ud

af det med. Til nogle af dem stod han i Begyndelsen i et køligt — for ikke at sige: spændt — Forhold. Dette gjaldt navnlig Melby, der nok ogsaa havde lidt svært ved at »ta'« Lensgreven. Man kunde heller vanskeligt tænke sig større Modsætninger end de to. Melby er jo netop af dem, der »gaar ind i en med Træsko«, og det lod sig altsaa ikke gøre overfor Ahlefeldt. Det kunde ikke undgaas, at det ofte kom til ret skarpe Sammenstød imellem dem ved Bestyrelsesmøderne. Men ogsaa de to blev »rystet sammen« under den historiske Week-end i Amtsgaarden i Nykøbing F., og da Bestyrelsen kort efter var Lensgrevens Gæster til en Middag i Palæet i Kronprinsessegade, holdt Melby en nydelig Tale, som jeg nok tror tog Ahlefeldt om Hjertet og bidrog til at smelte Isen imellem dem. De var dog stadig ikke mere paa Talefod, end at Melby, da han i sin Tid startede sin Hjelpeaktion til Fordel for Dagmar-teatret, der forlængede Teatrets Levetid med en Sæson, bad mig være Mellemand for en Henvendelse til Ahlefeldt om ogsaa at være med. Jeg husker, jeg følte mig meget lettet, da Sæsonen — takket være Melbys administrative Evner — sluttede med Overskud, og Ahlefeldt kunde faa sine Penge igen. Selvom jeg i og for sig ikke tror, det vilde have generet ham at sætte dem til.

Ved den ovenfor nævnte Middag i det Ahlefeldtske Palæ præsiderede Enkelensgrevinde Hanne Ahlefeldt Laurvig som en Dronning ved Bordet, og bagefter blev vi en efter en højtideligt stedet til Kur hos hende. Ahlefeldt holdt umaadeligt meget af sin Moder. Hendes Død var et meget haardt Slag for ham, og i den følgende Periode, da han for øvrigt ogsaa selv var syg, trak han sig fuldkomment tilbage fra Omgang med Mennesker, levede nærmest et Eneboerliv paa Lundsgaard ved Kerteminde. Da en af Bestyrelsens Medlemmer var i Kerteminde paa en Forretningsrejse og vilde aflægge en Visit paa Lundsgaard, nægtede han endogsaa at modtage ham. Det var ogsaa i de Aar, vi maatte savne ham ved Roskildenser-Samfundets Fester, og vi havde allerede saa smaat forberedt os paa, at vi havde set ham for sidste Gang. Men heldigvis fik han et »come-back«, ja var i de senere Aar absolut livligere, venligere, nemmere at omgaas. Dette skyldtes sikkert blandt andet, at han var kommet under Paavirkning af »Oxford-Bevægelsen«.

Den af de ældre indenfor Bestyrelsen, som Ahlefeldt følte sig mest knyttet til, var Knud Johannsen, hvem han allerede i Skoleaarene var blevet Ven med. Johannsen plejede at karakterisere Ahlefeldt som »Kammeraten par excellence«. Vi andre kunde maaske ikke helt underskrive denne Karakteristik. Men der er ingen Tvivl om, at den, der en Gang havde faaet en Ven i Ahlefeldt, havde faaet en Ven for Livet. Og det var det, der var Tilfældet med Johannsen. For øvrigt maa man gaa ud fra, at naar Ahlefeldt Gang paa Gang fastslog, at Skoleaarene i Roskilde havde været de lykkeligste i hans Liv, saa skyldtes det netop, at han her havde lært Kammeratskabet at kende i en Form, som han sikkert sjældent — eller aldrig — ellers havde mødt i Livet. Dette Kammeratskab vurderede han meget højt, og det er Forklaringen paa den store Kærlighed, han hele Livet igennem bevarede til Skolen og Byen, og som Roskildenser-Samfundet har set saa mange Beviser paa — materielle som spirituelle.

Der er talt og skrevet saa meget om »Grevens Gæs«, der efterhaanden udviklede sig til Køer — for til sidst at forme sig som en gratis Bispising i stor Stil. Mon alle de, der i Aarenes Løb har været Ahlefeldts Gæster i Roskildenser-Samfundet, gør sig noget rigtigt Begreb om, hvad denne storstilede Gæstfrihed har kostet ham? Men han har sikkert med Glæde betalt de ikke smaa Regninger, som præsenteredes ham, — i Bevidstheden om, at de Penge var givet godt ud.

Men her skal siges et Par Ord om den anden Maade, hvorpaa Ahlefeldt udtrykte sin Taknemmelighed overfor Kammeraterne fra Roskilde Katedralskole — man kan vist godt bruge den Sjøberg'ske Vending: »afbetalte sin Gæld«, —: hans Sang. Nogen stor

Digter var Ahlefeldt jo ikke; ofte var det mærkelige Guldaldersprog i hans Vers ret ubehjælpsomt formet, og det kneb med at klare andre Melodier end »Erindrer De, det var i Kongens Have —«. Men *Følelsen*, der fandt Udtryk i disse Digte, var ikke til at tage fejl af. Den var saa ren og stærk, at den løftede dem op over Dilettanteriet. Derfor kunde de ikke undgaa at gribe baade unge og gamle, — selv om man nu og da ikke kunde lade være med at smile. Og hvem vil nogensinde kunne høre den sødt-venlige Melodi til »Erindrer De —« uden at mindes Ahlefeldt?

Ahlefeldt var jo i det hele taget en *Pennens Mand*. Han var, som allerede nævnt, en flittig Brevskriver. Og i Aarenes Løb forfattede han en Række digre Værker om sine Aner, »Generalen«, »Storkansleren« etc., som regelmæssigt blev tilsendt mig — og sikkert adskillige andre — med Forfatterens Dedikation. De var ikke nemme at komme igennem. Begrænsningens Kunst var ikke Ahlefeldts stærke Side. Men det var alligevel Ulejligheden værd at læse dem. For i sin Bedømmelse af historiske Personligheder, sit Syn paa politiske, sociale og nationale Problemer var Ahlefeldt altid fuldkommen original. Der var en Friskhed over mange af hans Fremstillinger og Kommentarer, der gjorde, at Forhold og Personer, der ellers stod en ret fjernt, dækket af et tykt Lag Støv af traditionel historisk Opfattelse, pludselig kunde blive mærkværdigt levende og nærværende for en.

Lensgreve Ahlefeldt Laurvig tegnet af Aage Roose.

Da han havde udsendt det første Bind om »Generalen«, der — ligesom han selv — var meget teaterinteresseret, tog jeg et Interview med ham. Han var Pokkers svær at interviewe, og Resultatet blev heller ikke særlig vellykket. Derimod synes jeg, at Aage Roose, der samtidig tegnede det Portræt, der er reproduceret her, fik en meget fin og rammende Karakteristik frem i sin Tegning, som jeg derfor omhyggeligt har opbevaret til Anvendelse ved denne Lejlighed.

Foruden i Samarbejdet indenfor Roskildenser-Samfundets Bestyrelse, mødtes Ahlefeldt og jeg i vor Interesse for Teatret. Da jeg fik mit første Stykke opført paa Odense Teater, hvis Mæcen Ahlefeldt den Gang var, sad han paa første Række ved Premiøren og underholdt mig livligt i den lange Mellemakt om Stykket. Han var meget venlig og forstaaende i sin Dom over mit Arbejde, — skønt det umuligt kunde falde i hans Smag. Det eneste, han — med Rette — protesterede imod, var, at jeg havde fulgt en taabelig Tradition ved at lade Rollelistens eneste Repræsentant for den Stand, han selv tilhørte, være Idiot. Hans Smag gik nærmest i Retning af de tyske Romantikere — de samme Stykker, som »Generalen« i sin Tid havde opført paa sit private »Hofteater« først i Slesvig og senere paa Tranekjær, og de vekslende Direktører for Odense Teater var derfor ikke absolut begejstrede for, at Ahlefeldt til Gengæld for sit aarlige Tilskud til Teatrets Drift krævede to klassiske Forestillinger efter hans eget Valg paa Reperoiret. Det endte da ogsaa med, at Rungwald sagde Nej Tak til hans Subsidier, hvorefter han overflyttede disse til Betty Nansen Teatret.

Efter at saavel Direktør Thorvald Larsen fra Odense Teater som Lensgreve Ahlefeldt

fra Lundsgaard havde forlagt Residensen til København, mødte jeg regelmæssigt Ahlefeldt ved Generalprøverne paa Folketeatret, hvor han ligesom i Odense Teater havde sin faste Plads paa første Række. Vi fik som Regel en Passiar i Mellemakten om Stykket og dets Udførelse og om Teater i Almindelighed, og under disse Samtaler faldt der ofte højst originale Bemærkninger fra Ahlefeldts Side. Jeg husker for Eksempel, at jeg, da vi mødtes inden Generalprøven paa »Manden, der kom til Middag«, mente at maatte forberede ham paa, at det var et temmelig haardkogt Stykke med stærke Repliker og drastiske Situationer — men i øvrigt meget fornøjeligt. I Mellemakten udtalte Ahlefeldt sig slet ikke om Stykket, underholdt mig derimod ivrigt om Oehlenschlägers »Dronning Margrethe« paa Betty Nansen Teatret, hvis Opsætning han i det væsentlige havde finansieret, og hvori den unge Karl Gurstov, som han senere lyste i Kuld og Køn, spillede Olaf. Da vi atter mødtes efter Generalprøvens Afslutning, sagde han: — »Ja, det var virkelig et morsomt Stykke, men personlig synes jeg nu, Oehlenschläger er morsommere. — En meget karakteristisk Udtalelse af Ahlefeldt.

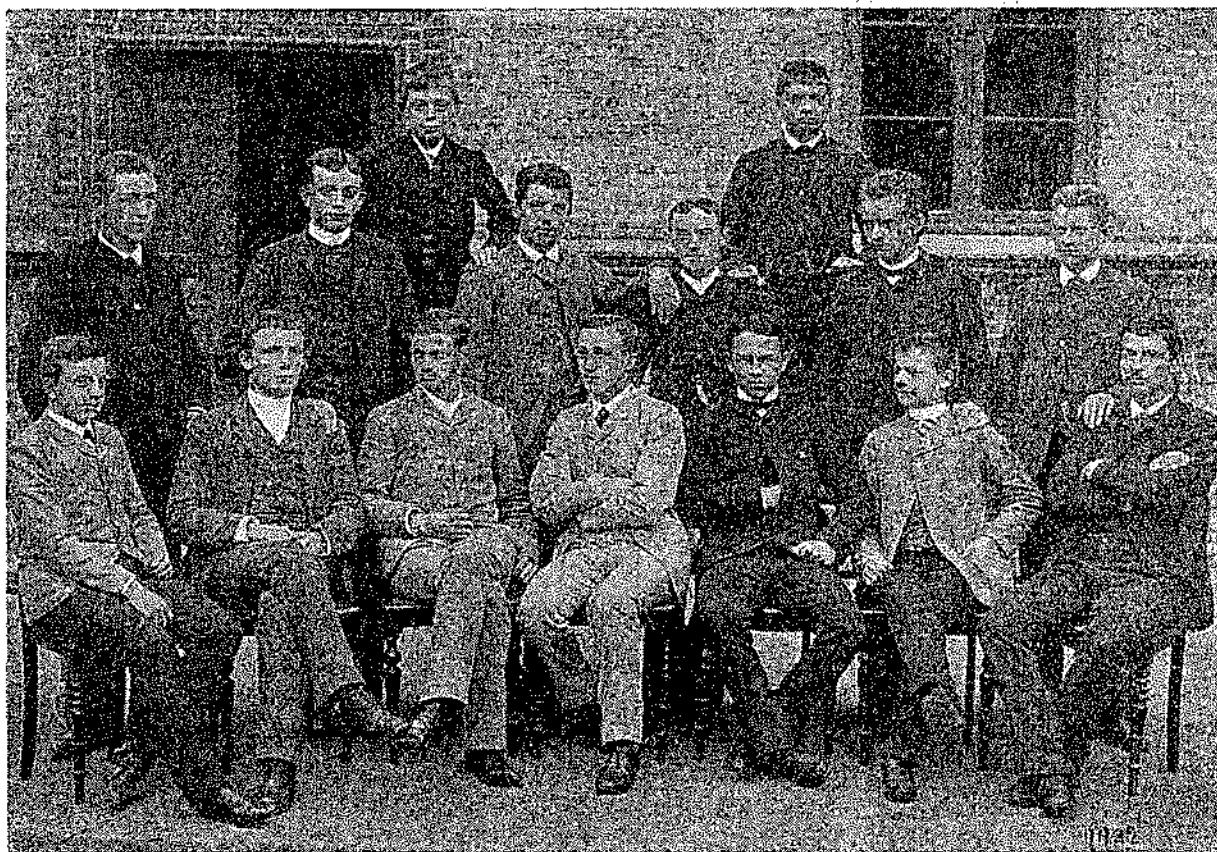
Skønt Ahlefeldt var den fødte Aristokrat og i mange Retninger repræsenterede en svunden Tids Aand og Dannelse, kunde han ofte frapperé ved at lufté yderligtgaående demokratiske Anskuelser. Denne Tilbøjelighed blev mere og mere udtalt med Aarene. Man kunde som Regel være sikker paa at finde Lensgreven paa yderste venstre Fløj i en Diskussion. Det var vel ogsaa et Udslag af denne demokratiske Indstilling, naar han saa fanatisk bekæmpede Smokingen som obligatorisk Paaklædning ved Roskildenser-Samfundets Sammenkomster. Det var til at begynde med lykkedes ham at faa fastslaaet, at Paaklædningen skulde være »tvangfri« — først og fremmest af Hensyn til de mange tilrejsende Gæster, for hvem det var en Ulejlighed at skulle klæde sig om imellem Generalforsamling og Middag, men ogsaa af Hensyn til dem, der overhovedet ikke ejede Selskabstøj, og som han ikke ønskede af den Grund skulde være afskaaret fra at deltage. Selv mødte han altid op i Jakkesæt, og da vi andre Bestyrelsesmedlemmer af Hensyn til Dimittender og Jubilarer, der altid mødte festklædte, begyndte at optræde i Smoking, var han meget utilfreds med det, vilde absolut ikke bøje sig for den Fortolkning, at det ogsaa kunde betegnes som »tvangfri« Paaklædning, at man trak i Smoking eller Kjole, hvis man havde Lyst til det. Og paa Generalforsamlingerne fortsatte han fanatisk sin Kampagne mod Smokingen, erklærede en Gang i Kampens Hede, at han selv overhovedet ikke ejede nogen Smoking. — Det var nu Løgn! betroede han mig aabenhjertigt bagefter, — men jeg kan ikke fordrage at trække i den. — Han var i det hele taget meget beskeden i sin Paaklædning. Han har selv fortalt mig, at han i mange Aar ikke havde ejet nogen Vinterfrakke, og vist er det, at jeg selv i det koldeste Vintervejr har mødt ham i Københavns Gader, kun iført en gammel falmet Foraarsfrakke.

Denne pudsig Blanding af Beskedenhed, der næsten kunde faa Udseende af Nærighed, hvor det gjaldt ham selv, og rundhaandet Flothed, hvor det gjaldt Formaal, der havde hans Interesse, var kun et enkelt af de mange tilsyneladende selvmodsigende Træk i Ahlefeldts Karakter, som dog ikke forhindrede ham i at være en overordentlig helstøbt Personlighed. Hvor uberegnelig han end kunde være, naar det gjaldt Smaating, hvor ofte han end overraskede en ved at opponere, hvor man havde regnet med hans ubetingede Tilslutning, saa var man dog aldrig i Tvivl om, hvor man havde ham, naar det gjaldt principale Spørgsmaal. Og for ham var Roskildenser-Samfundets Vel og Trivsel absolut noget principalt. Skønt han ikke hørte til den lille Gruppe af Kammerater, der tog Initiativet til Foreningens Oprettelse, og saaledes ikke kan regnes med til dens Stiftere, greb han straks med Begejstring Tanken. Hans Navn fandtes allerede paa Indbydelsen til den konstituerende Generalforsamling blandt dem, der anbefalede Tanken, og det faldt ganske naturligt at vælge ham ind i den første Bestyrelse — og at genvælge ham Aar efter Aar. Det var ham, der straks fastslog Roskilde som Foreningens Hjemsted

og derved bidrog sit til, at Roskildenser-Samfundets Hovedfester saa vidt muligt blev afholdt i den gamle Skoleby. Sammenkomsterne i København interesserede ham i og for sig ikke, han mødte sjældent til dem; men i Roskilde svigtede han meget nødtigt. For ham var et Besøg i Roskilde en Valfart til Ungdommens minderige Steder, han blev der som oftest i flere Dage, spadserede omkring i Byen, aflagde Besøg, levede i Erindringerne, der var ham saa dyrebare. Og i den Serie Minder »Fra Firsernes Roskilde«, han har offentliggjort i »Roars Kilde«, har han delagtiggjort os andre i disse Erindringer, fortalt saa levende og fængslende om Datidens Roskilde og de Personligheder, der i særlig Grad tiltalte og interesserede ham, at ogsaa vi næsten synes at have oplevet det samme som han, kendt de samme Mennesker.

Selvom Ahlefeldt ikke paa anden Maade havde sørget for at sætte sig et varigt Minde i Roskildenser-Samfundet, vilde alene hans Kærlighed til Roskilde By og Roskilde Katedralskole og hans Trofasthed overfor Minderne fra Skoletiden knytte hans Navn uløseligt til den Forening, der i over femogtyve Aar havde den Ære at have ham til Næstformand. Roskildenser-Samfundets Medlemmer har aldrig forsømt nogen Lejlighed til at takke og hylde ham; men det kunde heller ikke gøres ofte nok. Det var Ahlefeldt en virkelig dyb Glæde at mærke, at han mødte Paaskønnelse og Taknemmelighed. Ja, jeg tror, jeg tør sige, han trængte til det — denne Mand, der ved sin Fødsel, sin Rang og sin Rigdom var fordømt til Ensomhed, men for hvem Kammeratskabet stod som noget af det højeste og helligste, der fandtes i Livet, han, der hellere end gerne vilde være for os alle det, som Johannsen kaldte ham: Kammeraten par excellence.

Holger Rørdam.

Lensgreve Ahlefeldt Laurvig blandt sine Klassekammerater, Februar 1869.

Første Række fra v.: Otto Lerche, Valentiner, Flemming Lerche, Ove Krarup, Hans Peter Krarup, Steen-Møller van Wylich, Anden Række fra v.: Sofus Larsen, F. Ahlefeldt Laurvig, v. Haffner, Sewerin, Laustrup-Jørgensen, Sehested. Bagest fra v.: P. Ahlefeldt Laurvig og Ulrich.

Rektor V. S. Lauritsen.

VED REKTOR V. S. LAURITSENS AFSKED

Af tidligere Adjunkt ved Roskilde Katedralskole Frk. *Emmy Moos*, nu Fru *Emmy Olsen*, Siam.

En Skole skifter Rektor, noget, der hænder saa tit, og som dog hver Gang medfører store Ændringer for den paagældende Skole, maaske ikke synligt for den flygtige Iagttager, men ved nærmere Eftersyn tydeligt nok. En Mand præger sin Gerning, som han ogsaa præges af denne, og en ny Mand medfører sit eget Fysiognomi, mens

den bortdragende medfører sit. Dog i mange Tilfælde vil han efterlade et tydeligt Præg af sit Væsen og Virke fra de Aar, han fik Lov at arbejde der.

Roskilde Katedralskole er i dette Tilfælde Skolen, og Rektor Lauritsen den bortdragende Mand. Femten Aar virkede han i Roskilde, og i elleve af de femten Aar arbejdede jeg under hans Ledelse. Tilfældet vilde, at han blev den eneste Rektor, jeg i min Arbejdstid i den danske Statsskole kom til at arbejde for, og det Sammenligningsgrundlag, som Kolleger med langt flere Aars Tjeneste i Statsskolen har, falder væk for mig. Men til Gengæld kom jeg med friskt, aabent Sind, uhildet af tidligere Erfaringer, og en Mængde Minder vælder ind paa mig, naar jeg i Dag ser tilbage.

Manden Rektor Lauritsen kan godt virke lidt skræmmende ved første Møde. Jeg gik, som saa mange før og efter mig, ret beklemmt fra den første Samtale, den for mig af saa afgørende Betydning, nemlig om Rektor vilde billige min eventuelle Ansættelse. Af faa Ord er Rektor, naar man møder ham, men vær vis paa, at han tager et godt Overblik og danner sig en afgørende Mening om én med det samme. Maaske tror nogle, at man aldrig vil kunne komme ind paa Livet af Rektor, men viser man en ærlig Vilje til Samarbejde og Arbejde, da er faa saa forstaaende som han. Spørg blot de Elever, der paa Roskilde Katedralskole kom i nærmere Berøring med Rektor, naar de fik ham i Historie. Navnlig husker jeg i den Forbindelse alle de Realister, der oplevede Samfundslæren under Rektors Ledelse. De kom altid fulde af Liv og Interesse fra disse Timer, syntes, det ellers saa

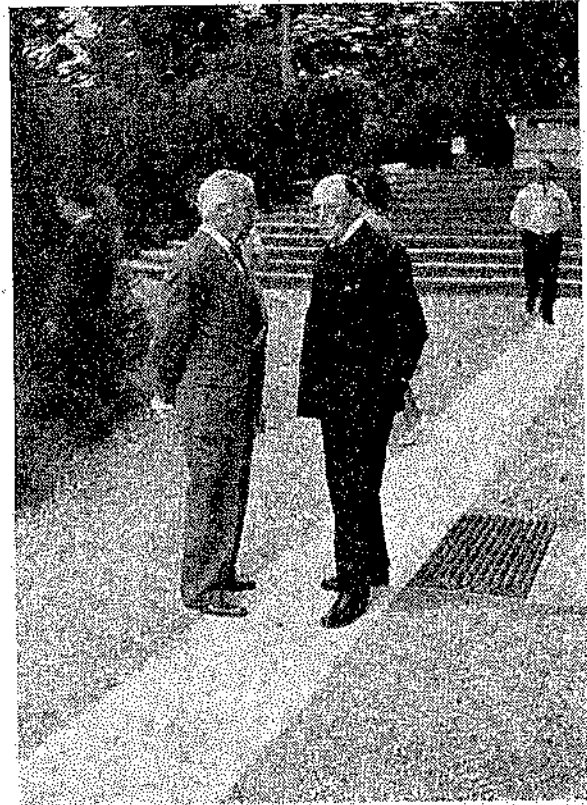
svære Stof var blevet letfatteligt, og alle var de klare over, at det skyldtes Rektors kloge og menneskelige Undervisning. Mødte en ny Elev Rektor paa Skolens Gange, kunde denne maaske forekomme ham lidt fjern og tillukket, men skete det en Dag, at samme Elev i et eller andet Ærinde kom ind paa Kontoret, da lærte han eller hun en anden Mand at kende. Og var Rektor først kommet i Forbindelse med en eller anden Elev, huskede han ham altid senere. Elevernes Tarv laa ham stærkt paa Sinde, og jeg mindes de strenge Isvintre, hvor han gjorde alt, hvad han kunde for at lette Skolegangen for de Elever, der havde den lange, besværlige Skolevej. Gjaldt dt Elevernes Fornøjelser, da fandt Hroars Bestyrelse altid Øre hos Rektor, og mangen bifaldende Bemærkning er faldet, naar en Hroar-Formand kom ud fra Kontoret.

Ogsaa Lærerne har mange gode Minder fra de femten Aar. Som ovenfor nævnt var det altid afgørende i ens Forhold til Rektor, at man viste en ærlig Arbejdsiver. Var han klar over, at man af bedste Evne søgte at udføre sin Gerning til Gavn for Eleverne og Skolen, da var der ingen Grænser for hans Hjælpsomhed. Mangen ung, uerfaren Lærer, der mødte Begynnderens Vanskeligheder, har faaet Trøst og nyt Mod, men ogsaa berettiget Dadel, naar han eller hun kom ned paa Kontoret. »Værsgo', sæt Dem ned,« sagde Rektor altid, og enhver ved, at man føler sig langt bedre tilpas i en saadan Situation, naar man maa »sidde ned til det«. Og saa kom det alt-sammen frem til Drøftelse, og var Vestjydens Reservation det fremherskende hos Rektor, naar man kom, dukkede ogsaa ofte Vestjydens Lune frem i Samtalens Løb. Tit blev det en langt længere Samtale, end man regnede med, thi Rektor havde altid Tid for sine Elever og Lærere, og ud af sin lange Erfaring øste han rundhaandet Raad og Daad, saa man gik styrket fra Mødet. Trængte man til Støtte i en eller anden Sag, tog Rektor den op, kæmpede med sammenbidt Energi for en og fik i de allerfleste Tilfælde gennemført, hvad han vilde.

Thi Kamp var i Grunden Rektors rette Element. Hvem mindes ikke hans Kamp for at skaffe Skolen en Sportsplads? Faa har kunnet gaa ind for en Sag igennem saa mange Aar med stadig lige brændende Glød og Iver. Eller tænk paa Rektors Arbejde for at bevare og hævde Skolens Traditioner. Han følte det som en hellig Pligt, da han var blevet den gamle, traditionsrige Katedralskoles Rektor, at forsvare og værne om dens Fortid og dens Traditioner. Historikeren i ham glædedes ved Arbejdet, og med uendelig Flid og Taalmodighed studerede han Skolens Annaler for at finde de Mænd og Kvinder frem, der havde været til Ære for Roskilde Katedralskole. Et stort Arbejde er de Mindegange, Rektor har skabt — Fortiden skulde tale til Nutiden, og hans Elever og Lærere har mange Gange glædet sig over hans berigende Gennemgang af den dermed forbundne Historie.

Fru Rektoren i munter Samtale med Lektor Sørensen.

Rektor i Samtale med Murermester Kornerup om et pekuniært Spørgsmaal vedrørende Mindegangene.

En Inspirationens Kilde var Hjemmet altid for Rektor. Vi, der kendte ham i Aarene ved Roskilde Katedralskole, saa daglig, hvor stor Betydning Rektors lykkelige Familieliv havde for ham, og naar vi kom til Hverdag eller Fest i Rektorboligen, blev vi endnu mere klar derover. Gik Rektor træet fra sin Gerning nu og da, strøg han det hurtigt af sig, naar han kom hjem, og sammen med Fru Rektor Lauritsen skabte han et virkeligt Hjem for sig og sine. Den udvendige, store Selskabelighed var ikke hans Valg, men kom man i hans Hjem til Fest, var der altid Glæde og Lys over Samværet, og man varmedes ved at se det smukke Forhold mellem Rektor, Fru Lauritsen og Børnene. »Fru Rektor« har alle Dage været en enestaaende Støtte for sin Mand i hans Gerning. Med hende har han gennemdrøftet de fleste Sager, og man sporede nu og da Fruens moderlige Haand. Naar Rektor saa tit viste sig at forstaa Barnesindet paa en ganske særlig Maade, skyldtes det hans nøje Forbindelse med og Erfaringer fra hans egne Børn. Noget, jeg aldrig glemmer, er Rektors Tale til sin Hustru, da de fejrede deres Sølvbryllup ved en Fest med Lærerne paa Skolen.

Saa er da Rektors lange og fortjenstfulde Gerning officielt afsluttet, de halvfjerdsindstyve Aar er naaet, og Afskeden er taget med den danske Statsskole. Kun en lille Del af hans mange Aar i denne Tjeneste har jeg kunnet skildre, og mange vilde sikkert kunne berette om andre Sider af Rektors Liv som Skolemand, men jeg er sikker paa, at de Træk, jeg her

har fremdraget, vil være de karakteristiske for ham i alle Aarene. Nu skal Rektor til at være Privatmenneske, men vær vis paa, at han nok stadig skal finde Arbejde til at udfylde sin Tid. Videnskabelige, historiske Sysler vil altid interessere ham, Dagens brændende Spørgsmaal ligesaa, hans Børns og Børnebørns Fremtid, ja, og saa de gamle Elever, der nok skal finde ham i hans nye Domicil. Ogsaa hans Kolleger fra de mange Aar vil med Glæde finde frem til ham.

Som saadan har jeg forsøgt at give Udtryk for den Taknemmelighed og Glæde, der fylder mig, naar jeg ser tilbage paa de elleve Aar ved Roskilde Katedralskole under Rektors Ledelse. Tak, Rektor, fordi De altid forstod, hvad man havde paa Hjerte, kunde se gennem Vrøvl og Omsvøb og ved Deres Menneskelighed og kloge Indsigt gjorde det saa let for en ny Lærer at komme i Gang og ogsaa at blive ved. Tak!

Emmy Olsen.

**SKOLENS REKTORER
SIDEN REFORMATIONEN
KRONOLOGISK OVERSIGT**

JOHANNES BEACH	1524-1555	CARL-FREDERIK SCHULTZ	1808-1812
FRANZ ANDERSEN	1555-1556	FREDR. KASSELBAUGH	1812-1814
OLUF OVESEN	1556-1557	SØREN NIC. JOH. BLOCH	1815-1861
ANDERS LAURITSEN	1557-1566	C. W. ELBERLING	1861-1863
NILS OTHSEN	1566-1574	E. E. C. RØJESSEN	1863-1864
DENNERUS JOH. FOSS	1574-1579	S. RØVENSEN	1864-1871
JOHN PEDERSEN	1579-1585	L. K. BRUCHERT	1871-1892
HENK JENSEN ASHIND	1585-1591	C. M. KRARUP	1892-1901
LAURITS ANDERSEN	1591-1602	A. G. O. HAUCH	1901-1912
FLADT BØRSEN BIRKOF	1602-1617	HENRIK BEKTELSEN	1912-1916
PED. LAURITSEN	1617-1622	LH. VIBHELY BOETHIUS	1916-1937
SØREN NIELSEN HJORT	1622-1627		
JOHANNES H. HANIT	1627-1630		
ALBERT JØRGENSEN	1630-1636		
JOHANNES FRIDERICHSEN	1636-1641		
HANS HJØRDE CAULDBORG	1641-1671		
TEDER SCHADE	1671-1712		
JENS PEDERSEN SCHADE	1712-1726		
HERDT SCHNABEL	1726-1734		
CHRISTEN SCHNABEL	1734-1746		
CHRISTIAN DSHOLM	1746-1775		
HANS CHRISTIAN ANTORN	1775-1787		
JOHAN HENRIK TAUBER	1787-1808		

Mindetavle fra Reformationsgangen, opsat af Rektor Lauritsen, hvis Navn nu skal forøge Rækken af Rektorer.

REKTOR V. S. LAURITSEN

set med en Elevs Øjne

Jeg kunde jo skrive et lille Stykke i sædvanlig Nekrolog-Manér: Rektor Lauritsen var en meget dygtig Skolemand («Dygtig er et Adjektiv, man bruger, naar der ikke kan findes andre; det siger ikke noget» (V.S. L.)); hans Hjerter for Eleverne var stort; Roskilde Skole og V. S. Lauritsen er efterhaanden blevet Synonymer o.s.v. Det vilde maaske være lettere og mere diplomatisk, men siger ikke meget og vil være utilfredsstillende, — i alt Fald for Rektor Lauritsen og mig.

Rektor Lauritsen er en Personlighed; — — maaske ogsaa et udflydende Begreb, men dækkende Egenskaber hos en Mand, der med sin fulde Kraft gaar ind for de Idéer, som han i fuld Overbevisning mener er rigtige. Begrebet forudsætter mere Kraft og Energi, end der er det almindelige Menneske givet, og Personligheden har derfor normalt udtalte Venner og udtalte Modstandere; man kan nemmere se Svagheder hos Personligheden, — netop paa Grund af hans stærke Sider. Saaledes ogsaa med Genstanden for nærværende Linier. Ved Bedømmelsen af en Mands Gerning er det nødvendigt at sammenligne med andre Mennesker; man maa undskylde mig disse nødvendige Sammenligninger i det følgende.

Der er stadig blandt mine samtidige saadanne, der ser tilbage til Rektor Boëtius' Epøke; det var Tider, og en Rektor, som V. S. Lauritsen ikke kan taale at maales med. Jeg har aldrig kunnet forstaa dette. Rektor Boëtius forstod nok bedre ved givne Lejligheder at optræde udadtil for Skolen som den gode Taler og belevne Selskabsmand; Rektor Lauritsen er mere kantet, uden den samme Evne til i stor Forsamlinger at komme i Kontakt med Folk. Hans Taler kan have meget Indhold, men er oftest tørre, — og vanskelige at høre. For Boëtius virkede Skolen som en fornem Baggrund, medens V. S. Lauritsen for Skolen var den bagvedstaaende samlende Kraft. Rektor Lauritsen afskaffede faktisk det ineffektive og noget taabelige Anmærkningssystem. Han kunde lide, at Eleverne samledes paa Skolen til Hroar Møder, til smaa Pøsegilder o. a. Skovture og Skoleballer var noget, der selvfølgelig afholdtes, medens den tidligere Rektor stillede Betingelser. Rektor Boëtius var festlig, hvad egentlig ikke kan siges om Rektor Lauritsen. Ikke desto mindre forstaaer sidstnævnte langt bedre Festmomentet i Elevens Liv.

Ved næsten enhver Skoleafslutning er der en Student, der bruger det latinske Ord, der betyder saadan noget som »ikke for Skolen, men for Livet«, og knytter det taknemmeligt til Undervisningen ved den Skole, han lige har forladt. Desværre er det ikke rigtigt; i alt for høj Grad er Skolegangen Tidsspilde og Overfodring med Kundskaber, som man enten ikke lærer at anvende eller glemmer i Løbet af kort Tid. Det er i første Række Lovgivningens Skyld, men noget kan jo Læreren gøre indenfor de afstukne Rammer. Rektor Lauritsen forstod dette tilbunds, og det var derfor befriende og overraskende, første Gang man blev stillet overfor Historielæreren V. S. Lauritsen. Hans Undervisning var en ganske udogmatisk Undervisning, der ikke lagde Vægt paa, om man kendte Henrik d. VIII's 6. Kone eller nøjagtigt kunde angive en Konges Regeringsperiode, men som paa en overordentlig personlig og æggende Maade søgte at fremkalde Elevens Forstaaelse for, hvad Historien (og dermed Livet) er. De store Linier blev trukket op, og de vigtige historiske Tildragelser analyseredes for at finde frem til deres Aarsager og Virkninger. («Hvis du sidder og sover i Historietimen og bliver overrasket af et pludseligt Spørgsmaal fra Læreren, skal du blot rejse dig op og sige: af økonomiske Grunde»). Nutidige Foreteelser indtog en mere passende Plads end i en anden Undervisning. Bedømmelsen

af Eleverne gik ofte paa tværs af andre Læreres; oftest syntes det med fuld Ret, selvom en »Duks« ogsaa nu og da kunde blive for haardt bedømt.

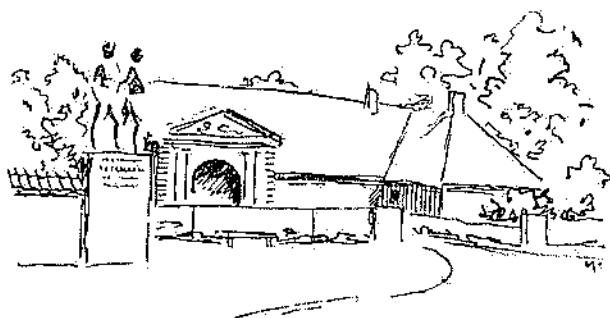
Forbindelsen med Eleveren holdtes altid i Live, selv om det ikke kan nægtes, at nogle af Eleverne ikke forstod Rektors Form og følte sig usikre overfor ham, hvilket ikke ganske var deres Skyld. Rektors Maade at være paa — for dem, der ikke forstod ham — kunde nu og da være mærkelig og skyldtes maaske en vis Sans for det originale, en stærk Selvbevidsthedsfølelse og — tror jeg — en trods Karriæren tiloversbleven Følelse af Generthed. Han har givetvis Forstaelse af Betydningen af Karakterens Udvikling som større end Kundskabsmeddelelsens, og — det ved jeg positivt — har for flere Elever haft afgørende Betydning ved at meddele dem Selvtillid og give dem Grundlaget for en selvstændig Stillingtagen til foreliggende Problemer. Noget bedre end dette sidste kan efter min Mening ikke siges om en Lærer. Han var ikke bange for at fortælle Eleverne, at de godt kunde blive til noget i Livet, selv om de ikke havde de største Eksaminer (hvorved vi erfarede, at hans egen Eksamen vist ikke var saa stor!). Nogle har været irriterede over at høre saa meget om Hernings Skoles Fortræffelighed, — eller om Rektorbørnenes efficiency. Jeg synes altid at have set et Glimt i Øjet, men skulde det ikke have været der, kan jeg ikke deri se andet end en forstaaelig — maaske lidt meget ud-talt — menneskelig Glæde over de Ting, som Livet havde givet ham.

Rektors Tiltræden ved Roskilde Skole har ikke været let; altfor mange forudfattede Meninger cirkulerede om denne »radikale Opkomling«, der nu skulde til at lede den fornemme Katedralskole med de mange Traditioner. Selv de værste Skeptikers Meninger er vist blevet gjort til Skamme; Rektor er gaaet ind til Arbejdet med samme Ildhu som ved tidligere Opgaver, ingen Traditioner af Værdi er blevet traadt paa Tærne, og slumrende er blevet genoplivet. Det var vist tidligere »Tradition«, at Roskilde i Eksamenshenseende skulde være en af Landets strengeste Skoler, det var fornemt og værdigt. Jeg har det Indtryk, at Rektor Lauritsen positivt er gaaet imod den Tendens, og hvad Glæde og Rimelighed er der vel ogsaa i, at man kan prale med mg⁺ fra Roskilde Skole, naar man med et mg fra en anden Skole f. Eks. kunde være kommet ind paa den Lærestalt, man ønskede.

Roskilde Skole som saadan — trods alle Traditioner — er ikke for mig noget i sig selv. Derimod mindes jeg — trods megen Terperi i flere Fag — med Glæde mine 3 Gymnasieaar paa Grund af Rektor Lauritsen og enkelte andre Lærere. Rektors Indstilling er »non scholae sed vitae«, og hans Skyld er det saa sandelig ikke, at Gymnasieskolen som saadan ikke efterlever dette Ord.

Rektors Arbejde for Mindegangene, hans Arbejde for Sportsplads, Samarbejdet med Roskildenser-Samfundet, med Roskilde Byraad og andre Myndigheder ligger uden for mine Elevøjne. Dette maa andre, mere kompetente, vurdere. Jeg har blot opgjort en Taknemmelighedsgæld og ved, at der er andre, der mindes Rektor Lauritsen paa samme Maade.

M. Wandel-Petersen.

Rektor Lauritsen indstiftede en aarlig Dronning Margrethe Dag, hvor Klasselæreren og Føreren fra hver Klasse gik over i Domkirken og lagde Blomster paa Dronning Margrethes Kiste. Det øverste Billede viser Processionen, det nederste Kransenedlægningen, som overværes af Domprovsten og Domkirkens Værge, der sammen med III G's Fører staar nærmest Sarkofagen.

EN GYMNASIAST OM REKTOR LAURITSEN

Roskilde Katedralskoles Elevblad »Quid novi« slutter en Artikel om Rektor Lauritsen med følgende Linjer:

Samtidig lærte Rektor os en Kærlighed til vor gamle Skole, en Kærlighed saa inderlig og glødende, at vi aldrig vil glemme den Skole, som har betydet saa meget for os.

Vi siger Rektor Lauritsen hjertelig Tak for de Aar, han har virket ved Skolen, og vi siger Rektor Tak for de vidunderlige Timer, hvis Betydning for os har været enorm. Rektor plejede at sige, at hvis blot een af 100 gik ud af Skolen med et Udbytte af hans Mindegange, vilde han være tilfreds. Jeg vil her paastaa, at der er ikke een, der er mange! Vi siger Rektor Tak — ikke blot en Tak, som vi prenter paa et Stykke Papir, men en Tak, som vi prenter i vore Hjerter og som aldrig kan viskes ud.

REKTOR LAURITSENS TAK TIL ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Roskilde
Katedralskole

2. Juli 1947.

Kære direktør Sprocher.

Min Kone og jeg bringer Roskildenser
Samfundt en hjertelig Tak for al
Venlighed imod os i de forløbne Aar
og for den smukke Mindegave d. 21/6.

Venligst

K. G. Lauritsen.

Rektor Hakon Fogh.

ROSKILDE KATEDRALSKOLES NYE REKTOR

Rektor Hakon Fogh er født 1887 som Søn af Distriktslæge C. F. Fogh (Student fra Roskilde 1875), blev Student 1905 fra Herlufsholm og cand. mag. 1911. Efter Embeds-eksamen fik han Ansættelse ved Marselisborg Skole indtil 1914, hvor han blev Adjunkt ved Helsingør højere Almenskole. 1922 udnævntes han til Lektor. 1929 blev han

Rektor ved Kolding højere Almenskole, og herfra er han nu kaldet til Rektor ved Roskilde Katedralskole.

Ved Udnævnelsen sendte »Roars Kilde«s Redaktør nogle Eksemplarer af vort Aarsskrift til Rektor Fogh, for at give Rektor et Indtryk af Styrken i de Baand, der binder gamle Roskildensere til deres Skole. Som Svar sendte Rektor Redaktøren nedenstaaende Brev:

Tak for Deres venlige Lykønskning, og Tak for de tilsendte Aarsskrifter, som interesserer mig meget, selv om en Rektor naturnødvendigt ser paa en Skole fra en anden Side end en Skoleforening gør det. Rektoren interesserer sig først og fremmest for Nutiden og Fremtiden. Skoleforeningen for den Fortid, der, i hvert Fald for en ny Rektor, skjuler sig i Oldtidens Taager. Jeg kan dog af Aarsskrifterne se, at denne, aabenbart meget store og levende Forening, ogsaa gør en væsentlig Indsats for den levende Skole.

Mig personligt har det mere mest at se Billedet, S. 31, af min Faders højt-elskede Lærer, Overlærer C. A. Petersen, som jeg selv har set engang, da jeg var Dreng, og han besøgte min Fader. Ogsaa paa det morsomme Billede, 43, S. 27, genkender jeg Navne, som jeg husker fra min Faders Skolefortællinger.

Jeg glæder mig til om ikke saa længe at faa Ret til at indmelde mig i Roskildenser-Samfundet.

Deres ærbødige

Hakon Fogh.

Denne Indmeldelse er nu sket, og vi glæder os til at lære vor gamle Skoles nye Rektor at kende.

I et Interview i Roskilde Avis« siger Rektor blandt andet: »Det med Traditionerne er nu ikke min stærke Side. De ved, der findes tre Slags Traditioner: De gode — og det er desværre de færreste, — de daarlige, og de ligegyldige. Men ligemeget, jeg skal nok være loyal og sætte mig ind i Traditionerne.«

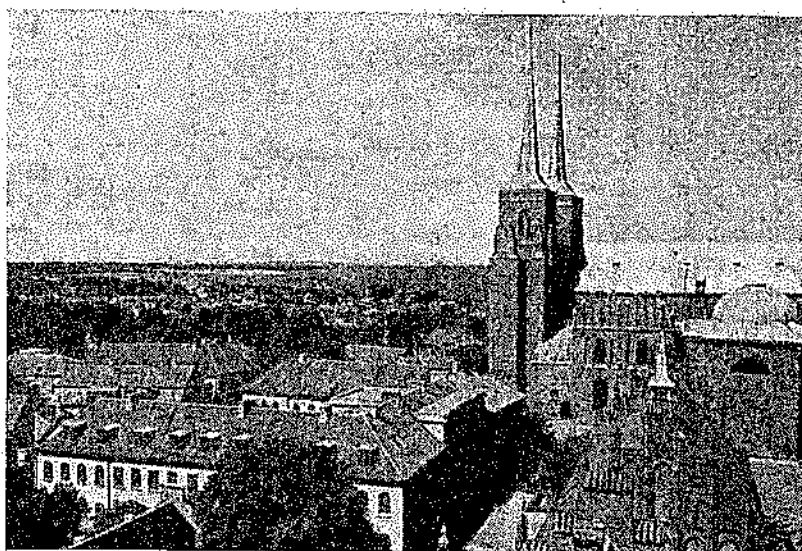
Men er Rektor ikke Traditionernes Mand, saa er han Elevernes. I samme Interview siger Rektor: »At skrive Stile og løse Opgaver, det er fornuftigt Hjemmearbejde, men at læse Lektier er det forfærdeligste Arbejde, der eksisterer. Vi er endnu ikke fri for Eksamensterperi og Karakterpedanteri.«

Man vil af disse Bemærkninger forstaa, at Rektor er en Mand med et friskt Syn paa Tingene, en Skoleleder, som nok kunde tænke sig et og andet anderledes, men Eleverne kan alligevel ikke glæde sig, for der er Grænser for selv en Rektors Magtomraade. »Man er jo bundet af Love og Bestemmelser,« siger Rektor med et lille Suk.

I det Haab, at Roskildenser-Samfundet og »Roars Kilde« som hidtil maa kunne paaregne Skolens Rektors Velvilje og Bistand, skal her til Rektor Hakon Fogh lyde et:

Velkommen til Roskilde!

Roskildenser-Samfundet.

Lektor ADLER LUND

in memoriam

Den 1. Februar 1947 døde Lektor Adler Lund efter en Operation. Ved Mindehøjtideligheden i Solennitets-salen udtalte Rektor Lauritsen bl. a.:

For ham var den sønderjyske Sag en Hjertesag. Han var grebet af en Begejstring for Danskheden, der kunde minde om den Begejstring, der greb Middelalderens Riddere med Korstogsbevægelsen, da det gjaldt det hellige Lands Befrielse. For Adler Lund blev Sønderjylland det hellige Land. Han virkede ved Sønderborg Statsskole 1920—41, da

han blev fordrevet paa Foranledning af den tyske Gesandt. Han kom til Roskilde Katedralskole, blev straffet for sin Skribentvirksomhed med 4 Maa-neders Fængsel, men fortsatte derefter sin Kamp i det mere skjulte, indtil han den 5. Maj kunde marchere med blandt Frihedskæmperne med Arm-bind og Maskinpistol, sikkert hans Livs stolteste Dag.

»Roars Kilde« har anmodet en af Lektor Adler Lunds Elever, Student 1947, Frøken Birgit Buhl, om et Mindeord, der følger herunder:

»Det var med en oprigtig Sorg, vi Mandag den 2. Februar 1947 modtog Budskabet om Lektor Adler Lunds Død. Vi vidste allesammen, at hans Hjerte var svagt, og at Chancerne for, at han kunde staa en Operation igennem, var smaa; og alligevel kom dette Budskab som et Chock for os. Vi kunde simpelthen ikke fatte, at Adler Lund ikke skulde vende tilbage til os, og at vi ikke mere skulde se ham trave op og ned i Klassen, ivrigt talende og gestikulerende. »Adde« var netop saa sprudlende af Liv. Hans Historietimer blev aldrig kedelige Lektioner, hvor det kun gjaldt om at komme et saa stort Pensum som muligt igennem. Nej, han gav sig Tid til smaa Sidespring, til at fortælle Anekdoter, og ikke mindst til at tale om sit elskede Sønderjylland. Og alt det andet, ja det blev naaet alligevel. Adler Lund var en sjælden Lærer og et sjældent Menneske. Vi vil sent glemme ham.

Birgit Buhl.

Lektor Adler Lund.

Roskildenser-Samfundets nye Æresmedlem

Ved Generalforsamlingen 1946 udnævntes Redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft, der er Student fra 1895, paa Bestyrelsens eenstemmige Indstilling med Akklamation til Æresmedlem af Roskildenser-Samfundet.

Som Redaktør af det nu afsluttede store personalhistoriske Værk, »Dansk biografisk Leksikon«, har Redaktør Engelstoft indlagt sig uvisnelig Hæder og gjort sit Navn til det førende indenfor dansk Personalhistorie. Det er dog ikke for hans Indsats som Leksikon-Redaktør, vi har hædret ham, men fordi han har stillet sin Viden og sit tekniske Apparat i Roskildenser-Samfundets Tjeneste ved hvert Aar, vederlagsfrit, at forsyne »Roars Kilde« med Lister over samtlige 25-Aars, 40-Aars og 50-Aars Jubilarer.

Naar man erfarer, hvor svært det kan være blot at faa Samling paa Kammeraterne af ens egen Aargang, forstaar man bedre, hvor stor en Hjælp det er, Redaktør Engelstoft yder os. Det er efter disse Lister, Roskildenser-Samfundet udsender sine Indbydelser til vore aarlige Jubilarfester, og Redaktør Engelstoft bliver saaledes den indirekte Aarsag til vor Forenings Trivsel og Fremgang indenfor de ældre Aargange.

I sin Tid meldte Redaktør Engelstoft sig selv til dette Arbejde i Roskildenser-Samfundets Tjeneste, og har gennem Aarene med usvækket Iver og Trofasthed fortsat dermed. Eftersporingsarbejdet har været en Sport for ham, og det har været ham en Æressag hvert Aar at løse alle Knuder og lægge de færdige, perfekte Jubilarlister paa Redaktørens Bord, klar til at gaa i Bladet.

Fordi han har gjort dette Arbejde i Kærlighed til sin gamle Skole og i den Kammeratskabets Aand, der er den »ideologiske« Basis for Roskildenser-Samfundet, har vi hædret ham ved Udnævnelsen til Æresmedlem.

Ingen kan være mere selvskreven dertil end Povl Engelstoft.

Redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft.

Roskildenser-Samfundet.

Direktør H. W. Sprechler

Roskildenser- Samfundets tredie Formand

Forfatteren, Teaterinspektør Holger Rørdam, præsenterer vor nye Formand, Direktør H. W. Sprechler.

Harald W. Sprechler synes at høre til dem, der startede paa Livs-Marchen med Marskalstaven i Tornystret. I Skolen gjorde han sig ganske vist ikke særlig bemærket ved Fører-Egenskaber — maaske fordi han gik i en Klasse, der syntes sprængfærdig af Fører-Emner. Men næppe var han kommet ud af Skolen, før han startede en Karrière, der var ud over det almindelige. Han blev Officer; men da det

ikke var lykkedes ham at blive General i Løbet af 5 Aar (sligt sker som bekendt kun i Revolutionstider), gik han ud af Hæren og ind i Forsikringsbranchen, hvor han avancerede saa hurtigt, at han trods sin unge Alder var selvskreven til at blive Etatsraad Wilhelm Hansens Efterfølger som Direktør for »Hafnia« og Indehaver af en lang Række ledende Tillidshverv indenfor Forsikringsbranchen.

Indenfor Roskildenser-Samfundets Bestyrelse har han egentlig ogsaa gjort en hastig Karrière, ja, han har faktisk, lige siden han blev indvalgt i 1923, været designeret Tronfølger. Selv om han ikke ejer Oxholms parlamentariske og diplomatiske Evner eller Ahlefeldts aandfulde Veltalenhed, var han saa afgjort den indenfor Bestyrelsen, der bedst remplacerede dem begge, baade naar det gjaldt om at lede en Forhandling og om at præsidere ved en Fest. »Krop skal der til.« Sprechler fylder rent korporligt sin Plads. Der skal ogsaa Stemme. Han er en af de faa Talere, som *alle* uden Besvær hører, selv naar 300 larmende Roskildensere er pakket sammen i »Prinsen«s Sal. Men han er ikke blot en Skikkelse, der ses, og en Stemme, der høres. Han er en Karakter, en Personlighed, og det, der først og fremmest karakteriserer ham, er Mandighed og Myndighed, to udprægede Føreregenskaber. Han har en frisk og fyndig Maade at udtrykke sine Meninger paa, der virker overordentlig tiltalende. Man kan være uenig med ham; man kan synes, han griber fejl; men hans gode Vilje og ærlige Overbevisning finder man aldrig paa at drage i Tvivl. Man kan li' ham; man har Tillid til ham. Det er det allerbedste Grundlag for Samarbejde.

Allerede ved Oxholms Død var Sprechlers Kolleger indenfor Bestyrelsen enige om, at han var det bedste Formandsemne, idet man ikke regnede med, at Næstformanden brød sig om at overtage Formandsposten. Men han forhindrede sin egen Kandidatur ved ivrigt at opfordre Ahlefeldt til at paatage sig Hvervet, hvad denne ikke syntes, han kunde undslaa sig for, skønt han sikkert helst havde været fri. Men efter Ahlefeldts

Død var der ingen Vej udenom, skønt Sprechler ogsaa nu forsøgte at bringe andre Formandsemner paa Tapetet. Hans Kolleger indenfor Bestyrelsen valgte ham ved Akklamation. Det maatte han bøje sig for.

Nogen let Opgave bliver det ikke at overtage Formandsposten indenfor Roskildenser-Samfundet efter Ahlefeldt. Paa mere end én Maade er han uerstattelig. Kontingentet har maattet sættes op, forskellige Indskrænkninger og Besparelser maa gennemføres med haard Haand, der skal saneres og konsolideres, saa Foreningen i de vanskelige Tider, der sikkert kommer, kan fortsætte sin Vækst og Trivsel, løse de Opgaver ved egen Hjælp, som vi hidtil fra Ahlefeldts Side har faaet saa rundhaandet Støtte til. Det bliver vanskeligt for den nye Formand at blive saa populær som sine to Forgængere; bliver han det alligevel, saa vil han kunne takke sine personlige Egenskaber derfor, ikke de »Regeringsforanstaltninger«, som det bliver hans tunge Pligt at gennemføre, og som han sikkert ikke paa noget Punkt vil vige tilbage for.

Jeg vil gætte paa, at det netop er i det psykologiske Øjeblik, Sprechler er »kommet paa Tronen«. Den bære Kronen, som Kronen er voksen.

Og saa er der da føjet et tredje Navn til Roskildenser-Samfundets »Kongerække«:

Waldemar den Store 1916—45.

Frits den Gæmilde 1945—47.

Harald Haarderaade 1947—

Holger Rørdam.

Mindetavle udfør Hovedtrappens Repose, opsat af Rektor Lauritsen.

Studenterne 1907.

Siddende fra v. Svendsen (Hauer), Gottlieb, Vagn Askgaard, Sørensen (Kranholm).
Staaende fra v.: Schmidt, Due Jensen, Axel V. Jensen, Jens Askgaard.

Aarets Jubilarer

Ved Redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft

50-Aars Jubilarer

Studenterne fra 1897

- B. Q. Bay, Ingeniør, død 4. August 1904 i Canada.
R. L. Bertelsen, Civildommer i Svendborg, død 26. Aug. 1942 i Vejle.
F. M. O. Christophersen, Læge, Overby pr. Sjællands Odde.
A. E. Hansen, Cigarhandler paa Frederiksberg, død 27. Nov. 1929.
K. A. Heiberg, Læge, Dr. med., Frederiksborggade 44, Kbh. K.
Otto Jensen, Revisor, cand. mag., Kildehøjvej 7, Birkerød.
J. H. Nielsen, nu Holbo, Læge, Hauchsvej 20, Kbh. V.
O. F. J. Schumacher, Læge, Hunderupvej 97, Odense.
Axel Smidt, Civilingeniør, Langebrogade 3, Kbh. K.
C. F. Sørensen, fhv. Reservelæge, Møllevej, Overlund pr. Viborg.

Realisterne fra 1897

- H. C. Andersen, Stationsforstander, Glostrup.
H. L. Bork, Redaktør, Vængehus, Sundby pr. Nykøbing F.

P. M. Brock, Fabrikant, Vestre Boulevard 41, Kbh. V.
C. L. Jensen, Civilingeniør, Raadhusvej 18, Charlottenlund.
K. A. Jørgensen, Tandlæge, Nykøbing F.
L. Klausen, Direktør, Ringe.
J. P. Madsen, Maskinmester, Selma Lagerlöfs Allé 21, Søborg.
C. P. Mørch, Overlærer, Hørsholm.
Anton Nielsen, Landsretssagfører i København, død 14. Novbr. 1940.
Eduard Nielsen, Viceskoleinspektør, Nørrevænget 16, Odense.
A. V. Olsen, Trafikassistent, død 26. Maj 1902 i København.
Alf Puggaard-Møller, Kasserer, Cort Adellersgade 7, København K.
Fr. Schledermand, Murermester, Allehelgensgade 18, Roskilde.
Aage Schultz, Redaktør, Ole Bruunsvej 8, Charlottenlund.
H. J. C. Thygesen, Maskinfabrikant, Aabyhøj, Aarhus.

4. Klasses Hovedeksamen 1897

E. G. Kristensen, nu: *Gehl*, Skoleinspektør, Sølvgade 16, København K.
C. E. Mathiesen, Assurandør, død 10. Maj 1906 paa Frederiksberg.
H. V. Petersen, Apoteker, Hollændervej 4, København V.

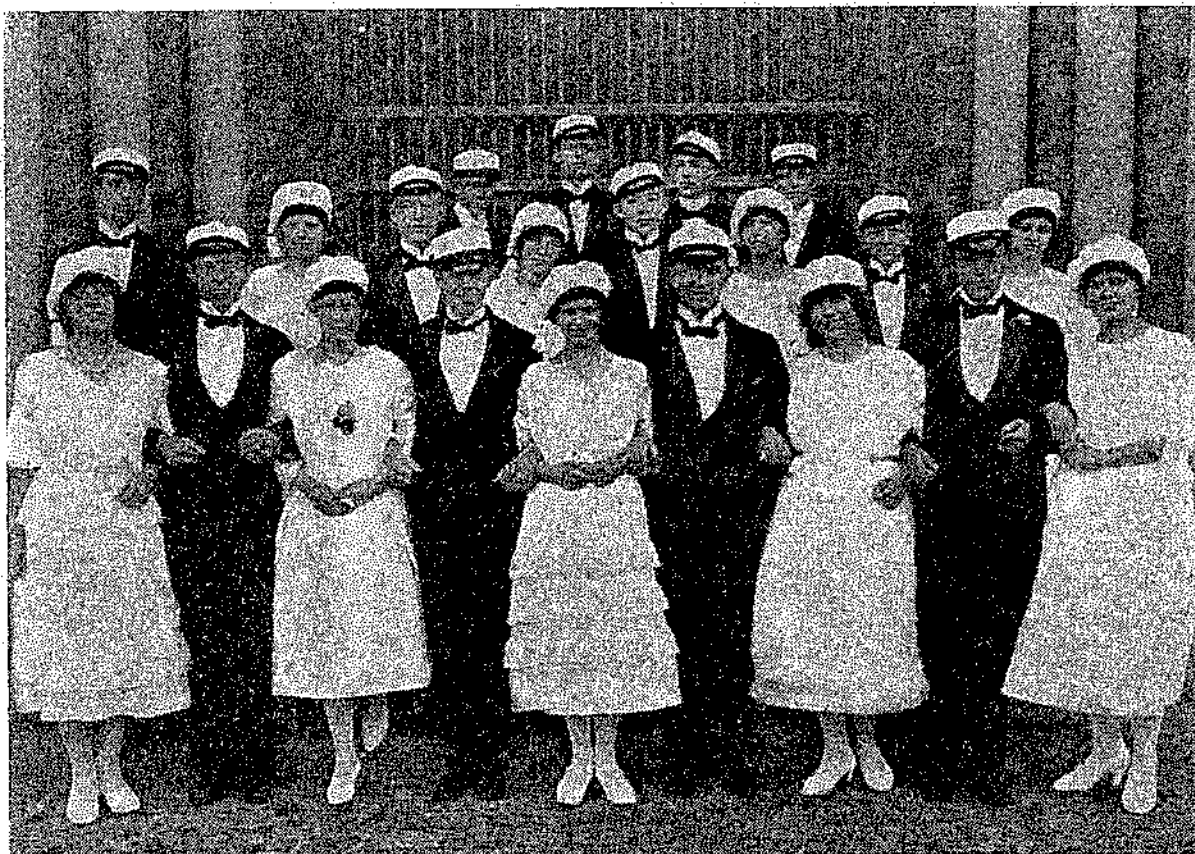
40-Aars Jubilærer

Studerterne fra 1907

Jens Askgaard, Civilingeniør, død 2. Juni 1923 paa Sumatra.
Vagn Askgaard, Overlæge, Oringe Sindssygehospital, Vordingborg.
Torben Gottlieb, cand. jur., Assistent, død 24. Marts 1929 paa Frederiksberg.
Axel V. Jensen, Civilingeniør, Direktør, Rafns Allé 7, Hassers, Aalborg.
J. M. Due Jensen, Kontorchef, cand. polit., Østerbrogade 54 C., København Ø.
Holger Schmidt, Konditor, Algade 15, Roskilde.
C. V. Svendsen, nu: *Hauer*, Landsretssagfører, Bredgade 45, København K.
Aage Sørensen, Navneforandring til *Kranholm*, stud. polyt., død 11. Febr. 1913 i Roskilde.

Realisterne fra 1907

C. C. Andersen, Overassistent, død 7. Septbr. 1941 i København.
H. M. Christiansen, Trafikkontrollør, Godsbanegaarden, København V.
Knud Høyer, Fabrikant, Maglekilde, Roskilde.
J. P. E. Larsen, Postforvalter, Horsens.
Carl Johs. Nielsen, Sekretær, Frederiksberg Allé 13 A., Havehuset, København V.
K. C. Nielsen, Overdyrlæge, Kalundborg.
N. K. Nielsen, Maskinmester, Arkonagade 8, København V.
Otto Nielsen, Forvalter, Damhusdalen 39, Rødovre.
P. J. Olsen, Trafikkontrollør, Allehelgensgade 21, Roskilde.
A. Rasmussen, Gartner, Kløvervej 36, Roskilde.
S. O. Schaldemose, Arkitekt, død 26. Februar 1938 i København.
A. P. H. B. Sørensen, nu: *Brøker-Sørensen*, Entreprenør, Holbæk.
Axel B. K. Sørensen, nu: *Kranholm*, Trafikkontrollør, Hjørring.
Johannes Weber, Tømrermester, Holbæk.
Aage Winther, Civilingeniør, Brøndkærvej 9, Valby.

Studenterne 1922.

Forreste Række fra v.: *Ruth Frølich Nielsen, Staal, Gerda Buch, Johannsen, Else Clorius Sørensen, Matthiesen, Ragna Smedegaard, Ronø, Birgitte Brendstrup.* Staaende bagved fra v.: *Rahbek, Anina Andersen, Petersen, Kiellerup, Bi Lunding Smith, Hansen, Anker Jensen, Sørensen, Hanne Engel, Lund-Sørensen, Eriksen, Kirsten Gravesen.*

4. Klasses Hovedeksamen 1907

A. S. Augsburg, Direktør, A/S. Mandrups Maskinfabrik, Roskilde.

H. K. Dahlerup, Landmand i Royal Oak, Mich., U.S.A., død 3. December 1944.

Knud E. Koefoed, Købmand, Algade 61, Holbæk.

Aagø Madsen, Lærer, Søndergade 63, Ringsted.

Svend A. Mikkelsen, nu *van Jepmond*, Maskinmester, Adr.: Det danske Generalkonsulat, New York, U.S.A.

O. V. Øhlenschläger, Overassistent, Boeslundvej 13, Vanløse.

25-Aars Jubilarer

Studenterne fra 1922 (nysproglige)

Birgitte Brendstrup, gift med Forvalter Bøgh, Ulrik Birchs Allé 40, København S.

Gerda Buch, cand. jur., Dommerfuldmægtig, Køge.

Hanne Engel, gift med Proprietær Helge Holbøll, Søgaard pr. Herlufmagle.

Poul Eriksen, Tandlæge, Hyldevænget 5, Kongens Lyngby.

Hans Laur. Hansen, Assistent, Tunnelvej 2, Glostrup.

Carl Kiellerup, Direktør, Bredballe pr. Vejle.

Gunner Lund-Sørensen, Sognepræst, Roholte pr. Fakse.

Ruth Frølich Nielsen, gift med Dommerfuldmægtig Møllerup, Bjellerup Ladegaard, Randers.

25-Aars Studenter-Jubilarerne, fotograferet Translokationsdagen 1947.

Siddende fra v.: *Ragna Storm, Ruth Møllerup, Anna Andersen, Hanne Holbøll, Kirsten Mogensen, Birgitte Bøgh.*
 Staaende fra v.: *Lektor Werner, Hedda Kiellerup, Kiellerup, Bråmslev, Rønø, Staal, Gerda Buch, Anker Jensen, Else Skeby, Sørensen, Eriksen, Lund-Sørensen, Matthiesen, Johannsen, Lektor Sørensen.*

Hans Chr. Rahbek, Herreekviperingshandler, Torvet 8, Ringsted.

Hans J. Skat Rønø, Kirkegaardsinspektør, Havebrugskandidat, Graabrødrestraede 12, Roskilde.

Ragna Smedegaard, gift med Skatteraadsformand Storm, Højvangsvej 13, Glostrup.

Abigaël Lunding Smith, gift Skeby, død 7. Oktbr. 1934 i Roskilde.

Gunnar Staal, Juridisk Direktør, Byrådssekretær, Aarhus.

Else Cl. Sørensen, nu Fru Skeby, Borgediget 16, Roskilde.

Torsten Sørensen, Landsretssagfører, Køge.

Studenterne fra 1922 (matematisk-naturvidenskabelige)

Anna Andersen, Bogbindermester, Algade 42, Roskilde.

Kirsten Gravesen, gift med Rektor Mogensen, Hjortholmsvej 5, Lyngby.

Holger Anker Jensen, Banceingeniør, cand. polyt., Raadhusvej 9, Charlottenlund.

Esben Johannsen, Landsretssagfører, Algade 1, Roskilde.

Mogens Adelby Matthiesen, Ingeniør-Kaptajn, Koldinghus Staldgaard, Kolding.

Gunnar Petersen, nu: Bråmslev, Telegrafingeniør, cand. polyt., Wienerbyen 22, Virum.

Realisterne fra 1922

Jørgen Blume, Entreprenør, Køge.

Thorvald Guldager, Bibliotekar, cand. mag., Bredgade 23, København K.

Gerda Egmose Hansen, gift med Fuldmægtig Sommer, Hyldegaards Tværvæg 20, Ordrup.

Johannes Hansen, Bolsmand, Svenstrup pr. Kalundborg.

Robert Hansen, Værkfører, Algade 27, Roskilde.

Vita Hansen, gift med Kommunalærer Wolf-Jürgensen, Smedegade 5, Roskilde.
Alf Henningsen, Grosserer, V. Boulevard 47, København V.
Sven Aage Jensen, Forpagter, Fløng pr. Hedehusene.
Ulla Jensen, Fuldmægtig, P. Bangsvej 120, København F.
Xenia Knuth, gift med Direktør Bang, Duevej 122, København F.
Niels Aksel Lang, ansat paa Maskinfabrik, 3756 Edinburgh Str., Vancouver B. C., Canada.
Georg Larsen, nu: *Elsvig*, Fuldmægtig, Kildehusvej 15, Roskilde.
Sigurd Lassen, Bankassistent, Roskilde Bank, Roskilde.
Inna Mandrup, Prokurist, Classensgade 56, København Ø.
Karl Emil Olsen, Ingeniør under Ø.K., f. T. i Rangoon.
Edith Frey Olsen, Bibliotekar, Aabenraa 31, København K.
Hans Enggaard Pedersen, nu: *Endsgaard*, Bankfuldmægtig, Lærdalsgade 12, København S.
N. Harald Petersen, Mekaniker, Woodland Park, Bellport, Long Island, New York, U.S.A.
Mogens Scheel, Tømmerhandler, Frederiksborgvej 72, Roskilde.
Ingeborg Schmidt, Arkitekt, Strandboulevard 38, København Ø.
Christian Wolf-Jürgensen, Kommunalærer, Smedegade 5, Roskilde.

Et Kartotek

Roskilde Katedralskole har grundlagt et Kartotek over gamle Elever. Det er Skolens Bibliotekar, Lektor *G. Skov*, der er kommet med Ideen og har bedt »Roars Kilde« bistaa dermed, hvad vi med Glæde gør. For ikke at drukne i ufuldendte Skæbner vil Skolen gerne indskrænke sig til at samle paa Jubilarer, som man maa regne med har afsluttet deres Uddannelse. Vi anmoder derfor alle Jubilarer om at indsende det i deres Eksemplar af »Roars Kilde« liggende Skema i udfyldt Stand til Lektor *G. Skov*, Roskilde Katedralskole, Roskilde.

Nysproglige Studenter 1947

Aarets Dimittender

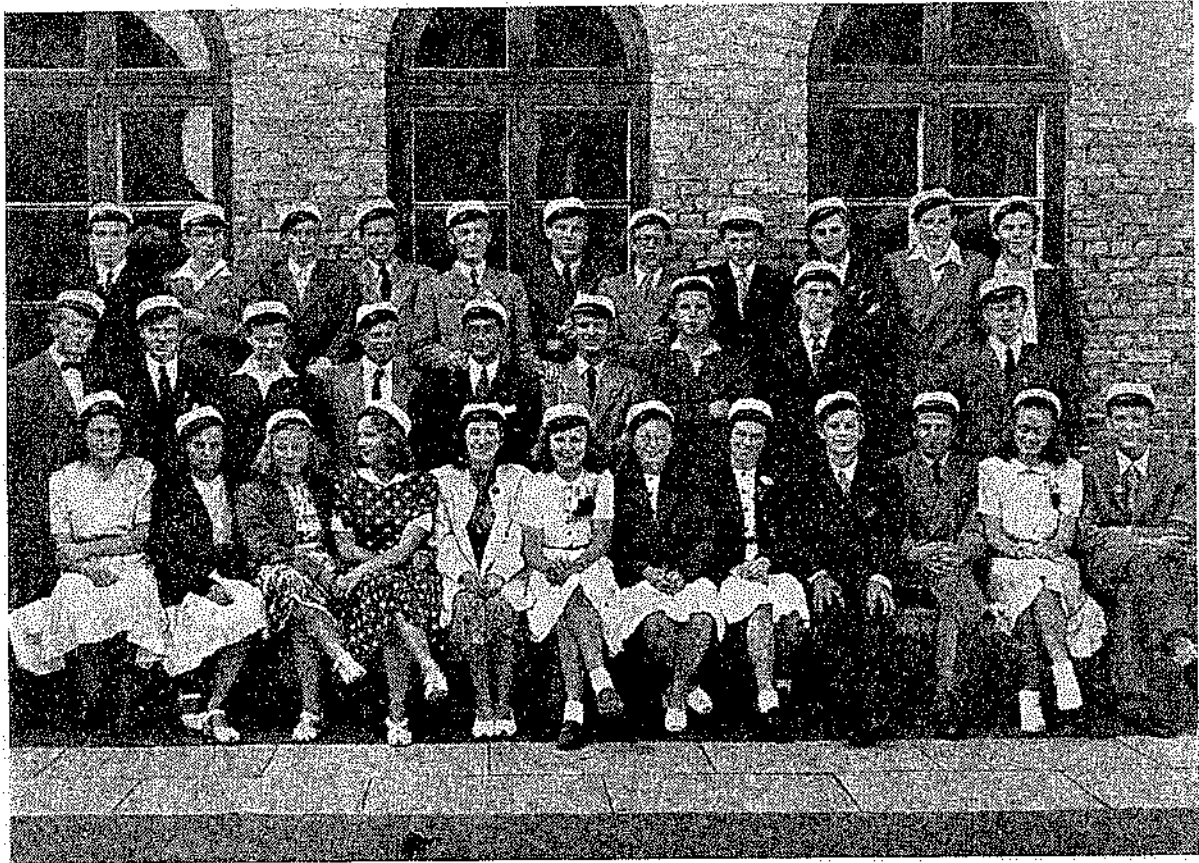
Studentereksamen

Nysproglig Linje.

Bente Preisler Andersen, F. Repræsentant. — Aase G. Antoni, F. Agronom, Stallarholmen, Sverige. — Hruna Brisson, F. Sognepræst, Kirke Saaby. — Jørgen Cortsen, F. Købmand. — Alice Ganderup, F. Forretningsfører. — Marie-Louise Guldborg, F. afd. Dommerfuldmægtig. — Else Møller Hansen, F. Sygehusinspektør, Ringsted. — Jutta Jarle, F. Frisør, Køge. — Ellen M. Jensen, F. Bestyrer. — Inger M. E. Jeppesen, F. Gdr., Ramsøllille. — Agnete Klint, F. Guldsmedemester, Ringsted. — Gerda Henchel Lannik, F. Depotejer, Viby. — Birthe J. E. Larsen, F. Gdr., Osted. — Kaja Madsen, F. Viceinspektør. — Lis M. Nielsen, M. Frue, Ringsted. — Johs. Otzen, F. Sognepræst, Jersie. — Inga E. Poulsen, F. Slagtermester, Glostrup. — Birte M. Skov, F. Lektor. — Hans Worm, F. Læge, Ringsted. — Jørgen Worm, F. Læge, Ringsted.

Matem.-naturvidenskabelig Linje.

Hans Maglegaard Andersen, F. Gaardejer, Taarnby. — Johannes Bro-Jørgensen, F. Gaardejer, Kløvested. — Kirsten Germuth, F. Fabrikant. — Arne Schouw Hansen, F. Murermester, Haarlev. — Curt H. Hirtso, F. Ejendomskonsulent. — Aksel Hjartholm, F. Forstander, Kærehave. — Ivan Ilsoe, F. Repræsentant. — S. Asger Jensen, F. Overlærer,

Matematiske Studenter 1947

Ringsted. — Hans Kristensen, F. Dyr læge, Viby. — Niels Chr. Larsen, F. Gaardejer, Lyderslev. — Grethe Lorenzen, F. Arbejdsmand, Stærkinde. — Kai D. Lundgreen, F. Grosserer, Taastrup. — Kirsten Olsen, F. Gaardejer, Baldersbrønne. — Jørgen Fl. Valdorf-Hansen, F. Bankdirektør, Ringsted. — Bent Vedsø, F. Førstelærer, Viby. — Jørgen Værbak, F. Lærer, Aagerup.

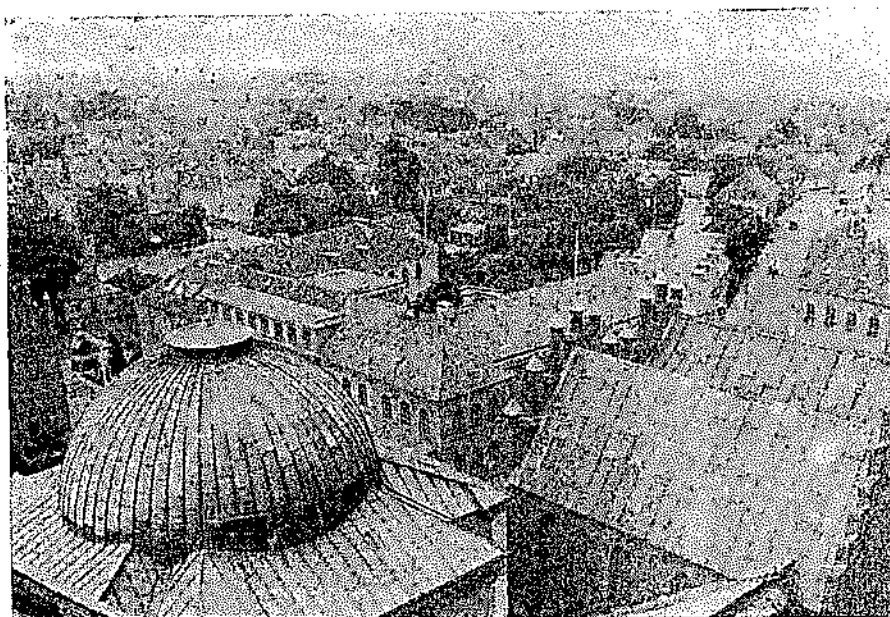
Jytte Birch, F. Vandløbsassistent, Holbæk. — Thorkild Budtz-Olsen, F. Læge. — Birgit Buhl, F. Kommunelærer, Holbæk. — Aage Dahl, F. Direktør. — Lars Chr. S. Feilberg, F. Museumsinspektør, Dr. phil. — Ole Flensborg, F. Boghandler. — Bjarne H. L. Hansen, F. Bogholder, Glostrup. — Henning B. Hansen, F. Revisor. — S. A. Villars Jørgensen, M. Økonoma, Skibby. — Bodil Koefoed, F. Amtsfuldmægtig, Holbæk. — Else Trier Pedersen, F. Installatør, Holbæk. — Gerhard Pedersen, F. Mejeriejer, Lille Salby. — Bent Clement Pedersen, F. Overassistent. — Maja-Lisa B. Reiter, F. Overlæge. — Hanne Rømer, F. Tandlæge. — Ole B. Sejrsen, F. Overlæge. — Jørgen B. Suhr, F. Fabrikant.

Realeksamen

Otto Dahn, F. Sognepræst, Børup. — Dagmar J. C. A. v. Dolenga-Chodakowski, F. Amtmand, Polen. — Birthe Frederiksen, F. Bankassistent. — Annelise Hansen, F. Gdr., Himmelev. — Birthe Nøhr Hansen, F. Dommerfuldmægtig. — Inger B. Hansen, F. Gdr., Valore. — Otto D. Hansen, F. Fabrikant, Sønderstrup. — Kirsten I. Jeppesen, F. Gdr., Ramsøllille. — Inger K. Johansen, F. Installatør, Haudrup. — Poul E. H. Lannik, F. Depot-ejer, Viby. — Axel H. Larsen, F. afd. Overlæge. — Gerda K. Larsen, F. Gdr., Hegnede.

— Aage Kralund Madsen, F. Overassistent. — Birthe S. Nielsen, F. Gdr., Slimminge. — Bent E. Olsen, F. Proprietær, Tjæreby. — Inge E. Olsen, F. Proprietær, Tjæreby. — Frank Olsen, F. Repræsentant, Himmelev. — Bent E. Pedersen, F. Skovfoged, Borup. — Rut K. Pedersen, F. Tøffelinager, Borup. — Ole Schwartz Sørensen, F. Møller, Kr. Hyllinge.

Annelise W. Andersen, F. Viceinspektør. — Hans Peter Andersen, F. Fabrikant, Gadstrup. — Jørgen Flemming Brødsgaard, F. Læge. — Inger S. Christensen, F. Gdr., Undløse. — Uffe H. Fritsche, F. Gdr., Jyllinge. — Jytte R. Hansen, F. Maskinmester. — Lone Pinborg Hansen, F. Prokurist. — Bent P. B. Holving, F. Købmand. — Birthe Margrethe Jeppesen, F. Fabrikant, Hedehusene. — Sven Bang Jespersen, F. Lektor. — Birte Funch Larsen, F. Bagermester, Himmelev. — Bent Wigand Mathiesen, F. Sognepræst, Jyllinge. — Jørgen Chr. Vald. Mygind, F. afd. LRSagfører. — Merethe H. Nielsen, F. Gaardejer. — Gerhard Chr. Ohms, F. Brøndmester, Marbjerg. — Annelise Pedersen, F. Gdr., Skibby. — Else Rohde, F. Maskinforhandler. — Ruth Sørensen, F. Entreprenør, Skibby. — Birgit Voigt, F. Kommunelærer, Hedehusene.

Roskildenser-Samfundets Dagbog

Generalforsamling 1946

Den ordinære Generalforsamling for 1946 afholdtes Lørdag den 14. December 1946 i Skolens Solennitetssal. — Næstformanden, Direktør Sprechler, bød velkommen, bragte en Hilsen fra Formanden, der paa Grund af Sygdom ikke kunde være til Stede, og beklagede, at Generalforsamlingen af to Grunde formelt ikke var lovlig, for det første fordi den blev afholdt saa sent paa Aaret, for det andet fordi den var blevet indvarslet med for kort en Frist, hvad der skyldtes Bladets Forsinkelse fra Trykkeriet. Efter at Generalforsamlingen havde tilgivet Bestyrelsen disse to »Ulovligheder«, valgtes Rektor Traditionen tro til Dirigent.

Næstformanden aflagde derefter Beretning, idet han indledede med at mindes de i Aarets Løb afdøde Medlemmer: Gesandt Ahlefeldt Laurvig (S. 90), Boghandler Creutz (R. 85), Bibliotekar Gøtsche (S. 18), Fru Agnes Nielsen, f. Rasmussen (S. 12), Kontor-assistent Anni Sørensen (R. 39) og fhv. Statsminister Zahle (S. 84). Hvad Aarets Fester og Sammenkomster angik, henviste Direktør Sprechler til Referaterne i Aarets »Roars Kilde«, men nøjedes med kort at nævne dem og bringe en Tak til forskellig Side; saaledes til Fuldmægtig Gehl-Madsen for hans Indsats vedrørende Vinterfesterne, til Landsretssagfører Fryd for hans Arbejde med Tilrettelæggelsen af Mindepladeafsløringen i Skolegaarden, til Arkitekterne Niels A. Knudsen og Eigil Sørensen for deres Arbejde med Pladens Udformning og til Teaterinspektør Holger Rørdam for hans Tale paa Dagen. Desuden bragte Næstformanden en Tak til Agitationsudvalget for dets betydningsfulde Andel i Medlemstallets fortsatte Stigning (den sidst afholdte Kampagne havde givet ca. 60 nye Medlemmer), en Tak til Lektor Werner for hans store Arbejde med Regnskabet og til Kirkegaardsinspektør Rønø for hans Redaktion af »Roars Kilde«, der maatte anses for et betydningsfuldt Bindeled mellem Medlemmerne. Bladet blev paa Grund af Pristigninger paa Papir og Tryk stadig dyrere at fremstille, hvorfor man var Formanden taknemmelig for, at han, ud over alt det andet, han ydede, havde lovet Foreningen et Tilskud paa 600 Kroner til det lige udkomne Nummer (Bifald). Endelig bragte Næstformanden Redaktør P. Engelstoft en Tak, fordi han med stor Dygtighed hvert Aar vederlagsfrit udarbejdede Listerne over Jubilarerne. Bestyrelsen havde paa Grund af det store Medlemstal vedtaget at anskaffe Adrema-Adresseplader hos Firmaet »Citograph«, der havde paataget sig at foretage alle Udsendelser for en meget rimelig Betaling. Oxholms Legat var blevet uddelt første Gang ved Rusfesten i Sommer med 100 Kroner til Student Niels Chr. Nebelong. Samarbejdet mellem Roskildenser-Samfundet og Skolen havde paa alle Maader været fortrinligt. Næstformanden takkede Rektor for Venlighed imod de gamle Elevers Forening og lykønskede ham i Anledning af hans 70-Aars Fødselsdag i Efteraaret, hvortil Foreningen havde sendt Blomster.

Da ingen havde Bemærkninger til Beretningen, forelagde Kassereren det reviderede Regnskab og fik Descharge.

Direktør Sprechler fik derefter Ordet for at redegøre for Laanevirksomheden. Der var i Aarets Løb ydet 5 nye Laan paa ialt 6200 Kroner: 2 paa 1500 Kr., 1 paa 1200 Kr. og 2 paa 1000 Kr., alle til Studenter. I de 20 Aar, Fonden havde eksisteret, var der ialt ydet 55 Laan til 53 Laantagere og ialt udlaant 52,400 Kr., hvoraf 39,370 Kr. var tilbagebetalt, medens 13,030 Kr. endnu var udestaaende. Af Laantagerne var 41 Studenter, 10 Realister og 2 af andre Kategorier. De 55 Laan fordelte sig med 4 Laan paa 1500, 2 paa 1200, 37 paa 100, 1 paa 900, 2 paa 800, 1 paa 600, 7 paa 500 og 1 paa 400 Kr. Der havde kun været ganske faa Restancer, og Virksomheden havde overhovedet aldrig givet Tab. Beretningen godkendtes.

For det af Generalforsamlingen den 27. Oktober 1945 nedsatte Undersøgelsesudvalg aflagde Formanden, Overretssagfører E. Flensborg, Beretning. Udvalget havde kun faaet 3 Anmeldelser, en vedrørende Helge Rosvænge, hvis Adresse er ubekendt, en vedrørende Fru Karen Marie Müller, der var gift med en tysk Officer, og en vedrørende Grosserer Melby. Udvalget henstillede, at de to første henlagdes, og redegjorde derefter for de Undersøgelser, Udvalget havde anstillet angaaende Grosserer Melbys Forhold under Besættelsen. Udvalget kunde fastslaa, at Hans Olsens Børstefabrik ikke havde indledt sit Samarbejde med Værnemagten paa det Tidspunkt, da Melbys tidligere Sekretær, K. V. Bruun var økonomisk interesseret i Fabrikken og blev financieret af Grosserer Melby, og kunde som Følge deraf intet nationalt uværdigt finde at bebrejde Melby i det paa-gældende Forhold. Generalforsamlingen godkendte Beretningen.

Ved Bestyrelsesvalget genvalgtes Sprechler, Werner, Melby, Rørdam og Herbert Hansen, medens Fryd ikke ønskede Genvalg. Sprechler bragte Fryd, der ikke var til Stede, en Tak for hans store Ihærdighed i Bestyrelsen, hvor han i mange Aar administrerede Understøttelsesfonden for senere at overtage Sekretærposten, foruden at han lagde et stort Arbejde i Agitationsudvalget og som Formand for de Udvalg, der blev nedsat til Revision af Vedtægterne. Bestyrelsen foreslog i hans Sted stud. jur. Niels Chr. Nebelong (S. 45), hvis Valg støttedes af Rektor, der fandt det naturligt at vælge en af de unge, der allerede i sin Skoletid aktivt gik ind i Frihedskampen, medens Landsretssagfører Svarre Nielsen fandt, at man i Valget ene burde lade sig lede af saglige Hensyn. Nebelong blev derefter enstemmigt valgt.

Sparekassedirektør Holme genvalgtes til Revisor.

Sprechler motiverede Bestyrelsens Forslag om Kontingentforhøjelse fra 5 til 10 Kr. for Medlemmer over 25 Aar, fra 2 til 4 Kr. for Medlemmer under 25 Aar og fra 100 til 200 Kr. for livsvarige Medlemmer. Kontingentet var overhovedet ikke ændret siden Samfundets Stiftelse i 1916, medens Pengenes Værdi var faldet ganske væsentligt.

Svarre Nielsen foreslog, at Dimittenderne var gratis Medlemmer det første Aar efter Eksamen, og Ingeniør Smidt talte for, at Aldersgrænsen hævedes til 30 Aar, da mange ikke var færdige med deres Uddannelse i 25-Aars Alderen. Landsretssagfører Johannsen mente, at Festerne var for dyre; de burde hvile i sig selv, saaledes at fjerntboende Medlemmer, der ikke kunde komme, ikke gav Tilskud til dem, der mødte. Stationsforstander Andersen fandt det rimeligt, at der ogsaa indførtes en Aldersgrænse opefter, saaledes at Pensionister fik et lavere Kontingent. Michelsen gjorde opmærksom paa, at det, der kostede, var Kuverterne til alle Dimittender og Jubilarer, og dem burde alle Medlemmer være med til at betale. Rønø oplyste, at »Roars Kilde« indtil i Aar, hvor Papirmanglen forhindrede det, blev sendt til alle Dimittender. Efter endnu nogle Udtalelser vedtoges Bestyrelsens Forslag med de fornødne $\frac{2}{3}$ Stemmers Majoritet.

Paa eenstemmigt Forslag fra Bestyrelsen blev derefter Redaktør, cand. mag. P. Engels-toft, København, med Akklamation udnævnt til Æresmedlem som en Tak for hans store Arbejde for Foreningen med aarligt at udarbejde Lister over samtlige Jubilarer.

Under Eventuelt paatalte Ingeniør Smidt Generalforsamlingens sene Afholdelse, og Arkitekt Heiberg, at den ikke henlagdes til en Søndag, saa alle, der havde Lyst, kunde deltage.

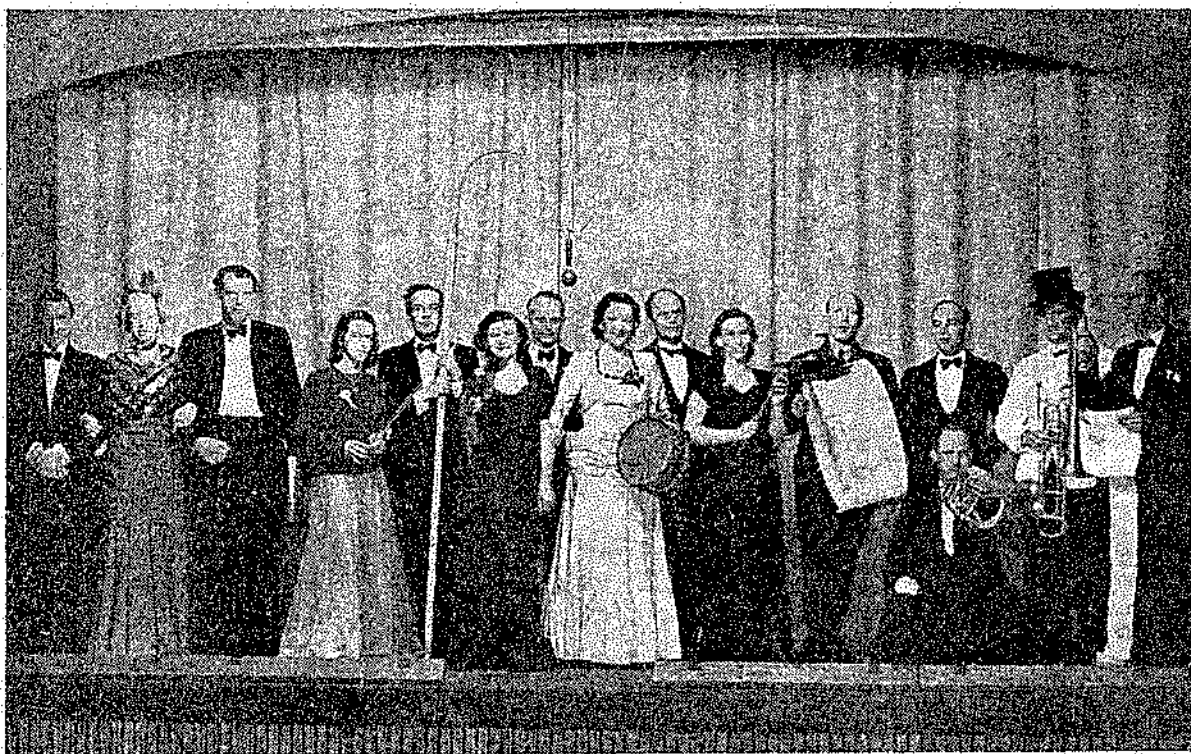
Rektor bragte derefter Roskildenser-Samfundet en Tak for alt, hvad Foreningen gjorde for Skolen og dens Elever.

Sprechler takkede Rektor for mangeaarig, udmærket Varetagelse af Dirigenthvervet. Det var med Vemod, man nu tog Afsked med Rektor, men det var Roskildenser-Samfundets Haab og Ønske, at man stadig maatte se Rektor og hans Frue ved Sammenkomsterne og regne dem som Venner. Rektor leve!

Rektor sagde i en lille Takketale, at Oplevelsen af Roskildenser-Samfundet hørte til

hans bedste Minder. Ingen andre Steder i de otte Skoler, som han havde virket ved, havde han mødt den Ærlighed og Renlighed i Kærligheden til Skolen blandt tidligere Elever. Roskildenser-Samfundet var nu Landets største Skolesamfund, og det var hans Haab, at den Aand, der hidtil havde raadet, maatte vedblive at herske. Rektor mindedes med stor Glæde de mange festlige Aftener og de hyggelige, fredsommelige Generalforsamlinger.

Efter Generalforsamlingen var Roskildenser-Samfundet Vært ved en Kop Kaffe paa Hotel »Prinsen«.

De talrige Kunstnere i Kabaretten »Der kan ske saa meget«. Fra venstre: Brønnum, Karen Rosendal, Holger Nielsen, Lilian Tertz, Niels Chr. Nebelong, Grethe Sick-Christensen, Rørdam, Adjunkt Fru Guhle, Rønø, Fru Gerda Nielsen, Adjunkt Hermod Andersen, Adjunkt Jørgensen, Frode Nielsen (knælende), Flensborg og Gehl-Madsen.

Sammenkomst i København 1947

Den aarlige Fest i København for Medlemmer med Gæster afholdtes Fredag den 21. Februar i »Borgernes Hus«.

Der opførtes en lille Kabaret: »Der kan ske saa meget, forfattet og spillet af Kammerater, og der skete virkelig ogsaa en Bunke, der gjorde stormende Lykke i den fyldte Sal.

Efter Forestillingen var der Servering af Smørrebrød, Øl og Kaffe, og derefter gik Dansen med Liv og Lyst til Lukketid.

Skolekomedie 1947

Fredag den 31. Januar havde Rektor venligst indbudt Roskildenser-Samfundets Medlemmer til at overvære sidste Opførelse af Aarets Skolekomedie. Det var »Rivalerne« af Sheridan. Efter at Rektor havde budt Velkommen, takkede Kirkegaardsinspektør Rønø paa Bestyrelsens Vegne Rektor for Indbydelsen, hvorefter Tæppet gik. Der var lagt et stort Arbejde i Instruksjonen (Adjunkt Fru Lund og Lektor Axel Sørensen), og de unge Aktører spillede paa Livet løs og fik Gang paa Gang Bifaldet til at skylle gennem Salen.

Efter Forestillingen aflagde man Besøg i de tilstødende Klasseværelser, hvor Skolens Elever havde indrettet Restauration med Udskænkning af Kaffe, The og Sodavand.

Aftenen sluttede med Dans.

Rusgilde 1947

Lørdag den 21. Juni holdt Roskildenser-Samfundet Traditionen tro Rusgilde paa »Prinsen«, som sædvanlig under stor Deltagelse, for at fejre de nye Studenter og Realister fra Roskilde Katedralskole. — Næstformanden, Direktør H. Sprechler, dirigerede ved Bordet og indledede med at mindes Kong Christian, hvorefter han holdt en lille Erindrings-tale over Roskildenser-Samfundets afdøde Formand, Lensgreve Ahlefeldt Laurvig, for hvem Rusfesten for de unge stod som Aarets Glanspunkt, hvad han gennem mange Aar viste ved at være Vært for samtlige Deltagere.

Da Forretten var spist, tog Næstformanden igen Ordet for at hylde Rektor Lauritsen, hvem han takkede for Mindegangene paa Skolen og anden værdifuld Indsats, saaledes den rigtige nationale Holdning, som Rektor havde indtaget under Besættelsen. Smukt havde det altid været at opleve Rektor blandt sine Elever, til hvem han havde et for-troligt Forhold, som de unge trængte til. Han havde ledet Skolen i den rigtige Aand og havde haft den fulde Forstaaelse af Roskildenser-Samfundets Betydning. Ogsaa til Fru Rektor Lauritsen henvendte Direktør Sprechler nogle smukke Ord og sluttede med at overrække Fruen Skoleemblemet som et Tegn paa, at hun hørte Skolen og Roskildenser-Samfundet til med fuld Ret.

Som 25-Aars Studenter-Jubilar og Medlem af Bestyrelsen holdt Kirkegaardsinspektør Hans Rønø derefter Rustalen, hvor han tog Skole- og Samfundsidealene, Flid og Dygtig-hed, op til kritisk Revision. Selvfølgelig skulde de unge være flittige, men de maatte huske, at det at eksistere og det at leve ikke er det samme. En Masse forceret Travlhed skyldes Mangel paa Evne til at organisere sit Arbejde. De Opgaver, man paatager sig, skal man helst løse 100 pCt., men de fleste naar kun de 80 pCt., fordi de har alt for travlt, og det er der ingen Glæde eller Tilfredshed ved. Bliv flittige, men glem ikke at leve, paa det, at I maa blive aandeligt rige, glade og lykkelige Mennesker. Bliv dygtige, men sæt Dygtigheden i det godes Tjeneste, derved er I med til at forbedre Verden en lille Smule, og den trænger haardt dertil. Tro ikke, at Livet begynder nu. Skoleaarene paa den gamle Kirkeplads har været en Del af det, maaske som for vor afdøde Formand noget af det bedste af det; thi paa intet andet Tidspunkt i Tilværelsen er Følelseslivet saa rigt og modtageligt; det kan gøre ondt, men det kan ogsaa fortrylle og beruse. Efter en Hyldest til Skolen og Kammeratskabet sluttede Taleren med at ønske for Dimittenderne, at de maatte blive vaagne, aktive Borgere, der lyste op, hvor de færdedes.

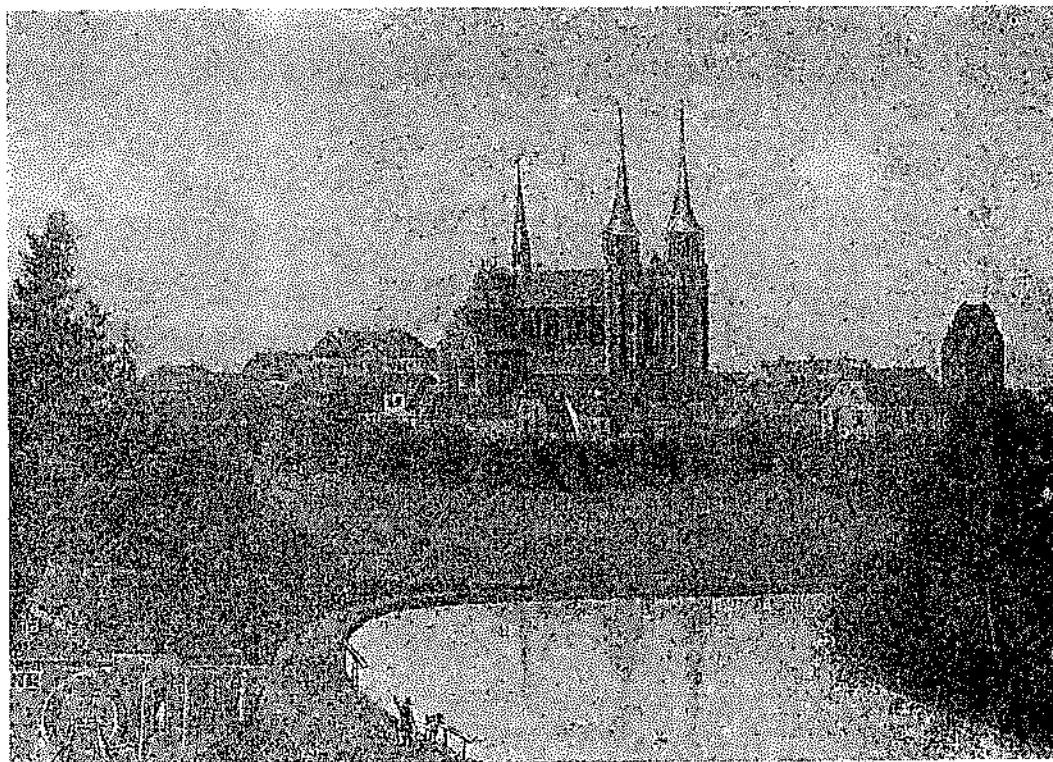
Traditionen tro maatte Russerne nu op paa Stolene at staa, hvor de blev hjerteligt hyldet med Hurraraab og Klapsalver, hvorefter en af den afdøde Formands smukkeste Russange blev sunget.

Derefter tildeltes stud. mag. Helge Andersen Waldemar Oxholms Opmuntringslegat af Læge Herbert Hansen som Repræsentant for Bestyrelsen.

Student Valdorf Hansen takkede Roskildenser-Samfundet, og Student Jørgen Værbak Rektor og Lærerne. For Realisterne talte Aage Kralund Madsen. LRSagfører Svarre-Nielsen meddelte fra en Kammerat, at denne hvert Aar ønskede at skænke et Legat til den Dimittend, der mest fortjente Navnet: Den fuldendte Kammerat, og Prokurist Arne Galatius slog til Lyd for, at der nu blev indsamlet Midler blandt Rektor Lauritsens egne Figer og Drengene til et Maleri til Ophængning paa Skolen. Lektor Sørensen udbragte sammen med 25-Aars Studenter-Jubilarerne, der næsten alle var mødt, og som havde været hans første Klasse paa Roskilde Katedralskole, et Leve for Kammeratskabet i det Haab, at de nye Medlemmer maatte holde lige saa trofast sammen som dette Studenterhold havde gjort det gennem Aarene. Desuden talte Arkitekt Carl Møller, cand. mag. Th. Spur, der ligeledes medbragte en Sang, Adjunkt Hellner og Ingeniør Smidt.

Middagen bestod af Fiskeanretning, Kylling og Islagkage, og under hele Bordet udfoldedes den fra de tidligere Fester saa velkendte Roskildenserstemning, der understøttedes af Foreningens Husdigter, Fuldmægtig Gehl-Madsens fornøjelige Sange.

Efter Middagen drak man Kaffe i Selskabslokalerne, og derefter gik Dansen med Liv og Lyst til Klokkeren 2.

Boghandler A. Flensborg har venligst overladt »Roars Kilde« ovenstaaende Billede til Reproduktion. Det er efter et Maleri af Malermester Jacob Chr. Gottschalk, og det har sin særlige Interesse, fordi baade den gamle Skole (lige under Taarnene), der blev nedrevet i 1944, og den nye Skole (midt mellem Domkirken og Raadhuset), der blev indviet den 21. December 1842, er med. I Forgrunden ses den forlængst forsvundne Kapels-Møliedam. Maleriet er erhvervet til Mindegangen af Rektor Lauritsen.

Det kommende Nummer af »Jul i Roskilde« bringer en Artikel af Museumsinspektør Victor Hermansen om den gamle Roskilde-Malermesters øvrige topografisk interessante Malerier.

Roskildenser-Samfundets Regnskab

1. Aug. 1946 — 31. Juli 1947

A: Kasseregnskab

Driftsfonden:

Beholdning pr. 1. 8. 1946	Kr. 1306,77
Indtægter i Regnskabsaaret:	
Medlemsbidrag (Minima)	Kr. 4697,00
Renter af Giro- og Sparekasse	» 60,52
Indtægter ved Annoncer i »Roars Kilde«	» 514,50
Ahlefeldts Legat	» 500,00
	» 5772,02
	<hr/>
	Kr. 7078,79

Udgifter i Regnskabsaaret:

Generalforsamlingen	Kr. 119,55
Skolekomedien	» 54,54
Sammenkomst i København	» 124,50
Roars Kilde Nr. 28	» 2452,82
Rusgildet	» 1889,88
Flidspræmier til 5 Dimittender	» 300,00
Gymnastikpræmier	» 180,70
Tilskud til »Forlystelseskasse«	» 48,93
Administrationsudgifter	» 450,41
Gaver, Kranse m. m.	» 304,50
Indretning af Adressekartotek	» 758,21
	Kr. 6684,04

Beholdning pr. 31. 7. 1947 ..... Kr. 394,75

Studie- og Understøttelsesfonden:

Beholdning pr. 1. 8. 1946	Kr. 47.284,63
Bidrag fra livsvarige Medlemmer	Kr. 200,00
Bidrag fra Kontingentbetalere	» 653,00
Indvundne Renter	» 1.446,06
	» 2.299,06
	<hr/>
	Kr. 49.583,69
Diverse Udgifter	» 155,04
	<hr/>
	<u>Kr. 49.428,65</u>

Waldemar Oxholms Legat:

Beholdning pr. 1. 8. 1946	Kr. 52,84
Renter af Obligationer	» 105,00
Renter af Sparekassebeholdning	» 1,01
	<hr/>
	Kr. 158,85
Uddelt ved Rusfesten	» 100,00
	<hr/>
Beholdning pr. 31. 7. 1947	Kr. 58,85
	<hr/>

B: Samlet Kapitalformue

Grundfonden:

Sparekassebeholdning	Kr. 1000,00
----------------------------	-------------

Driftsfonden:

Beholdning i Sparekasse, Postkonto og Kasse	Kr. 394,80
---	------------

Studie- og Understøttelsesfonden:

Sparekassebeholdning	Kr. 16.106,63
Bankbeholdning	» 11.044,52
2.000 Kr. 4½ pCt. Østift. Krf. 13. Serie	» 2.080,00
1.000 Kr. 4 pCt. Østift. Krf. 13. Serie	» 1.027,50
3.000 Kr. 4½ pCt. Ny jydsk Købst. Krf. 8. Serie	» 3.120,00
4.000 Kr. 4 pCt. Ny jydsk Købst. Krf. 9. Serie	» 4.110,00

Studielaan:

Saldo d. 1. Aug. 1946	Kr. 11.530,00
Betalte Afdrag	» 2.590,00
	<hr/>
Gl. Laan	» 8.940,00
Nye Laan	» 3.000,00
	<hr/>
	» 11.940,00
	Kr. 49.428,65

Ahlefeldt Laurvigs Legat Fond	Kr. 10.000,00
-------------------------------------	---------------

Waldemar Oxholms Legat-Fond:

Sparekassebeholdning ..... Kr. 58,85 Kr.
Kr. 3.000 Ny jydsk Købstads Kreditf. Obl. 9. S. .... » 2.887,50 » 2.946,35

Fond til Fremstilling af et Værk om Roskilde Katedralskoles Historie:

Sparekassebeholdning ..... Kr. 1.234,67
Ialt Kr. 65.004,47

Roskilde, den 15. September 1947.

A. WERNER
Kasserer

H. SPRECHLER
Formand

KNUD MICHELSEN
Næstformand

AAGE W. PETERSEN
Sekretær

HOLGER RØRDAM

A. MELBY

HANS RØNØ

HERBERT HANSEN

KATE HEILBO

NIELS CHR. NEBELONG

Undertegnede har gennemgaaet Driftsfondens, Grundfondens og Understøttelsesfondens Regnskaber for Aaret 1946/47 samt Waldemar Oxholms Legatregnskab, Medlemskartoteket og de til Regnskabet hørende Bilag. De anførte Obligationer, Indlaansmidler og Kassebeholdningen er til Stede.

E. MEYN

E. HOLME

Betal Deres Kontingent med Glæde

Naar Medlemmerne ser i Generalforsamlingsreferatet Side 35, vil de bemærke, at Kontingentet for Medlemmer over 25 Aar ved den Lejlighed blev forhøjet fra Kr. 5,00 til Kr. 10,00 aarligt, og for Medlemmer under 25 Aar fra Kr. 2,00 til Kr. 4,00 aarligt. Efter vor Formand og Mæcen, Lensgreve Ahlefeldt Laurvigs Bortgang er denne Forhøjelse tvungende nødvendig, hvis vi skal kunne fortsætte Traditionen med to aarlige Fester, en for Dimittender — og den har hidtil helt været betalt af Lensgreven, og en for Jubilarerne. De Medlemmer, der kun sjældent kommer til vore Sammenkomster, maa ikke tro, at det er dem, der møder, der fester den fælles Kasse op. Hver betaler for sig med Undtagelse af Dimittenderne eller Jubilarerne, der er Gæster, og som Foreningen derfor betaler for. Bestyrelsen har ment, at det vil være uretfærdigt at belaste de mødende Medlemmer med ekstra Opkrævninger til Dækning af Gæsternes Kuvérter. Det bør naturligvis være Foreningens Kasse, altsaa os alle sammen, der udreder disse Penge, og da vi næsten alle paa et eller andet Tidspunkt bliver Jubilarer og dermed Gæster, gaar Regnskabet lige op.

Ved at kaste et Blik paa de sørgelige Tal Side 37 (Nedgang i Driftsfondens Kassebeholdning paa Kr. 912,02), vil man se, at foruden Festerne koster ogsaa »Roars Kilde« mange Penge. Bestyrelsen vil gerne opretholde Bladet i den Størrelse, det har nu, af Hensyn til de mange sjældent-mødende Medlemmer, der ogsaa skal have noget for Kontingentet; og mon ikke Medlemmerne er enige med os i, at Aarskriftet skal beholde sit nuværende Format.

Siden Foreningens Stiftelse 1916 har Kontingentet uændret været 5 og 2 Kr., og det havde været det rareste at fortsætte dermed, men med Pengenes synkende Værdi er det ikke muligt. Vi er imidlertid sikre paa, at den Kærlighed til vor gamle Skole og den Kammeratskabsfølelse, der har faaet Roskildensere til at indmelde sig i vort Samfund, nok skal holde overfor Kontingentforhøjelsen.

Medens Kassereren hidtil har ladet Opkrævningen i Roskilde udgaa ved Inkassator, beder vi fremtidig alle Medlemmer indbetale Kontingentet paa Foreningens Postkonto i Løbet af en Maaned (Indbetalingskort er vedlagt). De, der ikke betaler selv, vil blive præsenteret for en Postopkrævning. Spar venligst Lektor Werner for det Arbejde og betal frivilligt, altsaa:

10 Kr. for Medlemmer over 25 Aar
4 " " " " under 25 "

Som et Eksempel paa sin Roskildenser-Aand skal sluttelig citeres et Brev, som Lektor Werner har modtaget fra Muremester Einar Kornerup:

»Da vi paa sidste Generalforsamling vedtog, at Kontingentet for de fremtidige livsvarige Medlemmer skal forhøjes til 200 Kr., synes jeg, det er rimeligt, at vi aldrig ogsaa sætter vort Kontingent op. I den Anledning tillader jeg mig herved at sende Dem en Check paa 100 Kr. i Haab om, at der er flere, der vil gøre det samme.«

Her maa vi citere Anders Sørensen Vedel:

Havde Danmark altid saadanne Blomster,
man skulde dem ære og prise.

Roskildenser-Samfundet.

„Kildekalk“

Vort Æresmedlem, Overlæge A. Sjøberg, fejrer i Aar sit 60-Aars Jubilæum som Student fra Roskilde Katedralskole.

Andre 60-Aars Jubilarer blandt vore Medlemmer er Toldkontrollør H. C. M. Hansen og Fuldmægtig ved D. S. B. A. Johansen, der fik Realeksamen 1887, og Kollektor Th. Hansen, Samsø, der afgik med 4. Klasses Hovedeksamen samme Aar.

Paa Translokationsdagen havde 25-Aars Jubilarerne i Aar sat hinanden Stævne i Skolegaarden. Af Holdets 21 Studenter mødte de 18 (en var afgaaet ved Døden og to forhindret). Efter et Besøg i de gamle Klasseværelser spiste man Frokost hos Landsretssagfører Esben Johannsen, fra hvis Have Billedet Side 27 stammer.

Realisterne mødte ligeledes næsten fuldtalligt og festede sammen hos Kommuelærer Wolf-Jürgensen. Om Aftenen deltog begge Holdene i Roskildenser-Samfundets Ruspil paa »Prinsen«.

Roskildenser-Samfundets Legat tildeltes i Aar Student Niels Chr. Larsen, medens Realist Merete Nielsen fik Ahlefeldt Laurvigs Legat. Desuden fik 15 Dimittender Roskildenser-Samfundets Flidspræmie i Gymnastik og Idræt: Bronzebægre med Inskription.

Lektor Lund har i Aar været ansat 25 Aar ved Roskilde Katedralskole. Lektor Lund varetager Gaardinspektionen og kommer saaledes i Forbindelse med alle Elever, naturligvis ganske særlig de mere urolige Elementer, som han tæmmer paa en Maade, som de kan lide ham for. Lektor Lund hører nu til de ældre Lærere, der er med til at give Skolen det Ansigt udadtil, som vi gamle Roskildensere vedkender os og holder af.

Sagførerfuldmægtig Leif Lauritsen (St. 36), Søn af Rektor Lauritsen, og Inge Nielsen (St. 44) er blevet gift. Roskildenser-Samfundet lykønsker.

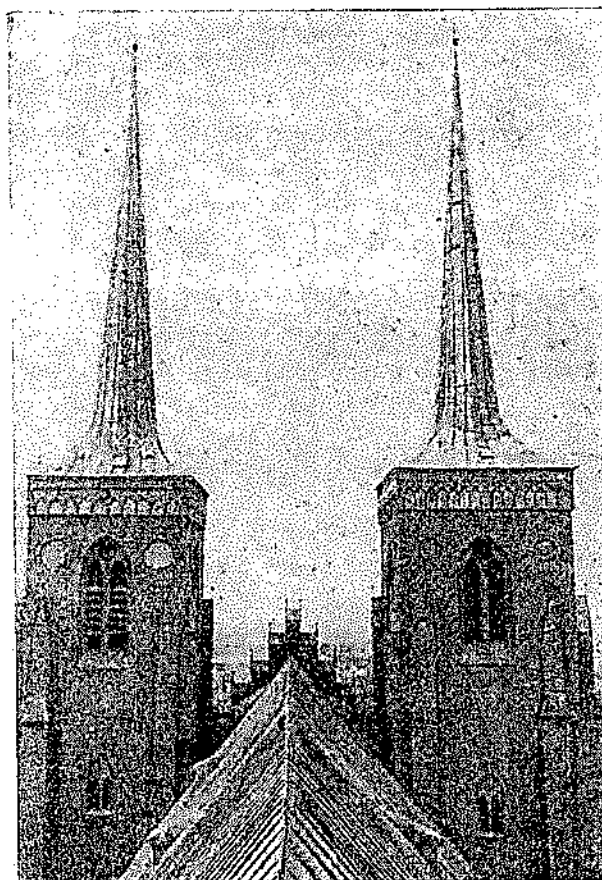
Skolebladet »Quid novi« er begyndt paa sin 5. Aargang. Bladet er stadig et nydeligt og velskrevet Skoleorgan, der udkommer med 8 Numre aarligt. Gamle Elever, der kunde ønske en jævnlig Hilsen fra deres Skole, er velkomne til at tegne Abonnement. Bladet koster kun 4 Kroner aarligt. Af økonomiske Grunde kunde Redaktionen godt tænke sig mange Abonnenter. Henvendelse til Gymnasiast Kasper Vilstrup, Roskilde Katedralskole (Tlf. Kattinge 38), hvis De vil støtte Bladets vaklende Økonomi og samtidig gøre Dem selv en Glæde.

Dette Nummer af »Roars Kilde« tilgaar alle Jubilarer og Dimittender. Vi haaber paa mange nye Medlemmer.

Roskildenser-Samfundet er i Besiddelse af en Del ældre Aargange (indtil omkring 1917) af Klubben »Hroars haandskrevne Blad »Pallas«. Gamle Elever, der maatte ønske at kigge i deres Aargang, kan laane den ved Henvendelse til Sekretæren, Grosserer Aage W. Petersen, St. Kongensgade 81, København K.

Ansøgninger om Laan fra Roskildenser-Samfundets Understøttelsesfond stiles til Bestyrelsen og indsendes til en af Fondens to Administratorer, Direktør *H. W. Sprechler*, Ole Olens Allé 14, Hellerup, eller Fabrikant *K. Michelsen*, Vestergade 23—25, København K.

Husk at melde Flytning. Ellers risikerer De hverken at modtage Indbydelserne til Roskildenser-Samfundets Sammenkomster eller »Roars Kilde«. De sparer Kontingentet, ja vist, men De mister Kontakten med gamle Skolekammerater, og den er meget, meget mere værd end de Par Kroner.

<p>ESBEN JOHANNSEN Landsretssagfører Algade 1</p> <p>Roskilde Tlf. 13 og 400</p>	<p>B. SVARRE NIELSEN Landsretssagfører Skomagergade 8</p> <p>Roskilde Tlf. 732</p>
<p>CARL SKOU Landsretssagfører Hersegade 3</p> <p>Roskilde Tlf. 2300</p>	<p>SVEND T. BRUUN Landsretssagfører Kronprinsessegade 30</p> <p>København Tlf. C. 25 61</p>
<p>CHR. HAUER Landsretssagfører Bredgade 45</p> <p>København Tlf. C. 4907 . 4407 . 12,806</p>	<p>HANS A. JACOBSEN Landsretssagfører (Johan H. Clausen & Hans A. Jacobsen)</p> <p>Næstved Tlf. 713</p>
<p>C. LYSHOLM HANSEN Landsretssagfører Nytorv 1</p> <p>Slagelse Tlf. 1250 (2 Lin.)</p>	<p>K. ØRUM JENSEN VIGGO KLEISBYS EFTF. Landsretssagfører Algade 65</p> <p>Aalborg Tlf. 4070 og 4090</p>

A	<p>EINAR KØRNERUP MURERMESTER & ENTREPRENØR</p> <p>Jernbeton-Konstruktioner</p> <p>Blankavej 10 København Telefon C. 3578</p>	
---	---	--

ROSKILDE BETONVAREFABRIK

Ragnar Jørgensen

Københavnsvej 15 — 17
Roskilde
Telefon 324

K. SCHALTZ

ROSKILDE KAFFE- OG THEHANDEL

Grundlagt 1889

Telefon 55

Eget Kafferisteri

Køb Bøger her

Henry Schwenckes Boghandel

Kontorartikler

Algade 36

Telefon 338

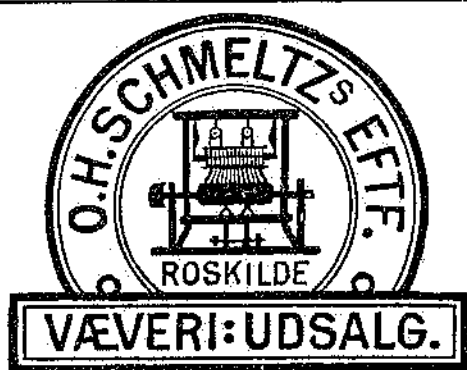
Roskilde

MAGLEKILDE

Maskinfabrik og Jernstøberi

Roskilde . Telefon 41

Centralvarme
Køleskabe.
Støbegods
Jernkonstruktioner

GRUNDLAGT 1851

TELEFON 107

Køb Deres Vine hos

LAURITZ JØRGENSEN & CO'S EFTF.

Indehaver: C. W. Leegaard

Raadhusstræde 2 . Roskilde
Telefon 2 og 27

EGEN IMPORT

ROSKILDE KATEDRALSKOLES
EMBLEM

leveres af

GULDSMEDE

C. Andersen & Enig

ROSKILDE

Tilkendt Medailler for Gulds og Sølvarbejde

Lækreste Kager

**SCHMIDTS
CONDITORI**

ALGADE 15

Butik: Tlf. 103 . Café: Tlf. 2028

SV. ENNGAARD-PEDERSEN

ARKITEKT M. D. A.

Frederiksborgvej 33

Telefon 1007

Roskilde

LEO HEIBERG

ARKITEKT M. D. A.

Hersegade 34B

Telefon 946

Roskilde

Forretning for:
Blikkenslagerarbejde,
Kobberdækning,
Gas-, Vand-, Sanitets- og
Centralvarmeinstallation

G. C. M. OLSEN (TRAUGOTT-OLSEN)

BLAAGAARDSSTRÆDE 7. ROSKILDE. TLF.: *459

HOTEL „PRINSEN“

Roskilde 10 & 811

VACUUM OIL COMPANY

SMØREOLIESPECIALISTER

*Central 7075
Central 7076
Gothåb 7076

Telefoner:

Central 7095
Byen 7076
Palæ 7076

Central 7096
Eva 7076
Ryvang 5047

JACOB THOLSTRUP

HOTEL „ØSTERPORT“

Henrik Tholstrup

157 Senge

C. 2266 (5. Ledn.)
Rigstelefon 350

DAMEHATTE

*Største og
efleganteste Udvalg ...*

A. MELBY

KØBMAGERGADE 39

TEL. C. 5776 & 10,904

Roskildensere køber deres

Bøger og Papir hos:

ARNOLD BUSCK

International Boghandel

Kjøbmagergade 49

Lige for Regensen

Telefon Central 2453

C. J. Schledermann & Sønner

Murermestre og Entreprenører

JERNBETON

Telefon 122

Roskilde

VEJLE TEXTILFABRIK

C. Müller

VEJLE

DANSK FLASKEGAS CO. A/S

Hovedkontor: Vesterbrogade 10 . København V . Telefon Central 9503*

Lager og Værksted: Ingerslevsgade 60 . København V . Telefon Eva 1481

Filialer:

AARHUS: Dansk Flaskegas Co. A/S, Søren Frichsvej 22, Aarhus, Telefon 1103 - 1104
MIDDELFART: Dansk Flaskegas Co. A/S, Middelfart, Telefon 129
KØGE: Dansk Flaskegas Co. A/S, Køge, Telefon 850
NYKØBING F.: Dansk Flaskegas Co. A/S, Nykøbing F., Telefon 985

Forhandlere og Depoter findes over hele Landet. Nærmere Oplysninger læs ved Henvendelse til Hovedkontoret eller Filialer. Knud Tholstrup

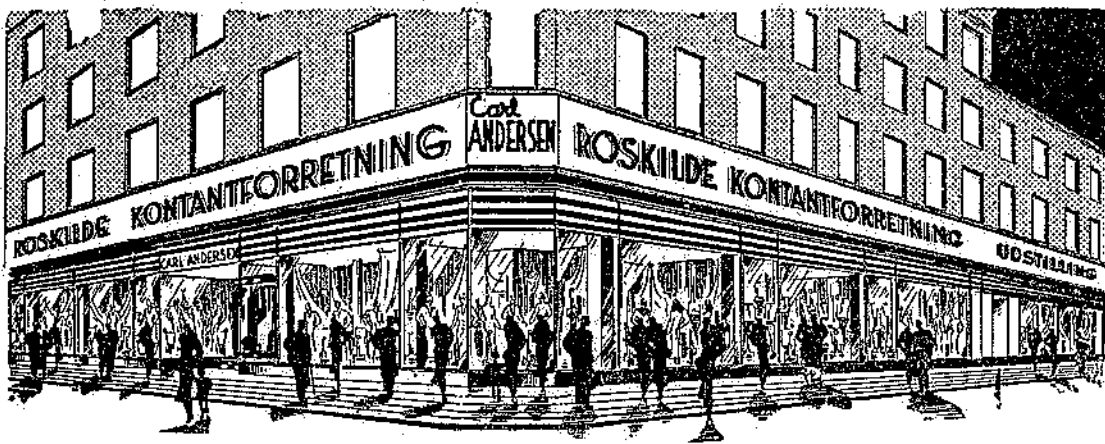
VILLIAM KRISTENSEN

Tømrermester med Maskinsnedkeri

Firmaet grundlagt 1887

TELEFON 257

ROSKILDE

Roskilde
Kontantforretning A/S
CARL ANDERSEN'S EFTF.

INDHOLD

	Side
Christian X	1
Direktør H. W. Sprechler (St. 10):	
Lensgreve Ahlefeldt Laurvig	» 2
Teaterinspektør Holger Rørdam (St. 12):	
Erindrer De —?	» 3
Tidl. Adjunkt, Fru Emmy Olsen, f. Moes:	
Ved Rektor V. S. Lauritsens Afsked	» 10
Sekretær, cand. jur. M. Wandel-Petersen (St. 35):	
Rektor V. S. Lauritsen set med en Elevs Øjne	» 14
En Gymnasiast om Rektor Lauritsen	» 17
Rektor Lauritsens Tak til Roskildenser-Samfundet	» 17
Roskilde Katedralskoles nye Rektor	» 18
Frøken Birgit Buhl (St. 47):	
Lektor Adler Lünd in memoriam	» 20
Roskildenser-Samfundets nye Æresmedlem	» 21
Teaterinspektør Holger Rørdam (St. 12):	
Roskildenser-Samfundets tredje Formand	» 22
Redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft (St. 95):	
Aarets Jubilarer	» 24
Aarets Dimittender	» 29
Roskildenser-Samfundets Dagbog	» 32
Roskildenser-Samfundets Regnskab	» 37
Betæl Deres Kontingent med Glæde	» 40
»Kildekalk«	» 41

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.

Redaktør: Kirkegaardsinspektør Hans Rønø,
Graabrødrestgade 12, Roskilde.

Annonceekspedition: Direktør Erik Bencke,
Østerbrogade 5, København Ø.

Ekspedition: Forlagsboghandler Arnold Busck,
Købmagergade 49, København K.

ARNOLD BUSCK
KJØBENHAVN
48622